УзССР Давлат китоб палатаси
30 ДЕК 1991
Госкнижная палата УзССР

Тошкент ҳақиқати

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 244 (10.240).
1991 йил 18 декабрь чоршанба
Баҳоси 8 тийин.

Вилоят ижтимоий-сиёсий рўзномаси

29 декабрь—Республика Президенти сайлови ва референдуми куни

КИМ УЧУН ОВОЗ БЕРАСИЗ?

Ўзбекистон жумҳурияти Президентлигига ўтказиладиган сайлов куни тобора яқинлашаётганлиги муносабати билан сайловчилар ҳам тараддудга тушиб қолишди. Биз ҳам жойларда турли касб эгалари билан мулоқотда бўлиб, уларнинг фикрларини тингладик. Президентликка муносиб номзодларини сўрадик. Қуйида эътиборингизга турли касб эгалари билан қилинган мусоҳабани ҳавола этамиз.

Зайниддин МУСАЕВ, Оҳангарон ғалла маҳсулотлари комбинатининг директори, Ўзбекистон халқ депутати:

— Жумҳуриятимиз Олий Кенгашининг сўнгги сессиясидан қайтганим ҳамоноқ корхонамизда митинг ўтказдик. Унда жамоамизда меҳнат қилаётган 500 дан зиёд ишчи-хизматчи иштирок этиб, Ўзбекистон жумҳурияти Президентлигига Ислом Каримов номзодини бир овоздан қўллаб-қувватлашди.

Дарҳақиқат, ҳозирги мураккаб шароитда жумҳуриятимизни Ислом Каримовдек ақл-заковатли, сиёсатдон, иқтисодчи шахс бошқара олади, деб ўйлайман.

Карим ҲАКИМОВ, Улуғ Ватан урушининг иккинчи гуруҳ ногирони, Айритом қишлоғи:

— Биз ногиронларга керакли имтиёзлар яратилиб, кундалик турмушимизнинг фаровон кечишида етарли ғамхўрлик кўрсатилаётган экан, бу ишнинг бошида республикамиз раҳбари туради. Халқимиздан шундай мард фарзанд етишиб чиққанлигидан бошимиз осмонда. Биз ҳаётда кўп қийинчилик ва очарчиликларнинг гувоҳи бўлганмиз. Ҳозирги қийин шароитда Ислом Каримов халққа тўғри йўлбошчилик қиляпти. Шунинг учун ҳам қўни-қўшнилар билан маслаҳатлашиб, у кишининг номзодини маъқуллашга келишдик.

Турдиали ИБРОҲИМОВ, Собир Раҳимов номли шўро хўжалигидаги «Бинокор» ширкатининг раиси:

— Ислом Абдуғаниевич тадбиркорлик ва ишбилармонликка кенг йўл очиб берди. Бизнинг ширкатимиз ҳам шунинг самараси сифатида биргина шу йилнинг ўзида 1 миллионга яқин ғишт ишлаб чиқариб, катта моддий фойда кўрди. Сайлов куни шахсан мен ва бизнинг корхонамиз жамоаси ҳам Ислом Каримов номзодини қўллаб-қувватлаш фикридамиз.

Ашур ҲАМРОЕВ, Оҳангарон шўро хўжалиги 1-бўлим сабзавотчилик бригадасининг бошлиғи:

— Яқинда бригадамиз аъзолари билан Президентликка ўтказилаётган сайлов хусусида суҳбатлашиб, якдиллик билан Ислом Каримов номзодини қўллаб-қувватлашга аҳд қилдик.

Назир ҚУРДОШЕВ, Қорахитой қишлоғидаги Ю. Гагарин номли 12-ўрта мактаб ўқитувчиси:

— Қишлоқ ўқитувчиси сифатида сайлов куни Ислом Каримов номзоди учун овоз бераман ва барча ҳамкасбларимни ҳам шунга даъват этаман.

Ҳасан ИМОНОВ, Оҳангарон цемент билан таъмирлаш корхонасининг пайвандчиси:

— Жумҳуриятимизнинг мустақил деб эълон қилинганлиги ҳамма қатори мени ҳам қувонтирди. Бироқ оғир шароитда мустақил жумҳуриятни бошқарадиган Президент ўта тадбиркор, етти ўлчаб бир кесадиган, халқнинг дардини биладиган, онгли киши бўлиши керак. Мен шу фазилатларни Ислом Каримовда кўрдим. Шундай экан, у кишини президентликка муносиб номзод ҳисоблайман.

Суҳбатдошлар:
**А. МАҲКАМОВ,
Қ. ОДИНАЕВ.**
Оҳангарон ноҳияси.

ЁШЛАР ИШОНЧИ

ПОЙТАХТ вилояти ёшлари ҳам жумҳуриятимизнинг бошқа кўпчилик фуқаролари каби жумҳурият Президенти сайловида кимнинг номзоди учун овоз беришларини йиғилишларда, суҳбатларда муҳокама қилмоқдалар.

Яқинда Оққўрғон ноҳия ёшлар иттифоқи қўмитасининг пленумида шу масала ҳам кўриб чиқилди. Бу ҳақда Навоий номли жамоа хўжалиги котиби С. Расулов сўз олди. У ёшларни муносиб номзод — И. А. Каримов номзодини ёқлаб овоз беришга чақирди. Пленум ноҳия ёшларига мурожаат қабул қилди. Унда И. А. Каримов халқимизни ҳозирги оғир аҳволдан муваффақиятли олиб чиқувчи Президент бўлишига ишонч билдирилган.

* * *

Олмалиқ шаҳридаги тоғ металлургия комбинати, «Алмаликсвинецстрой» заводининг асосий ишчи кучлари ёшлардан иборатдир. Бу иккала катта ташкилотнинг ёшлари Президент сайловида фаол иштирок этиш учун бошқаларни даъват этишмоқда. Улар И. А. Каримов номзодини маъқуллаб, у олиб бораётган сиёсатни ёқламоқдалар.

Шунингдек, шаҳар ҳудудида жойлашган бошқа корхона ва ташкилотлар ёшларининг фикрлари ҳам шундай.

* * *

Калинин ноҳиясида 10 мингга яқин ёшлар иттифоқи аъзолари бор. Шуларнинг деярли кўпчилиги жумҳурият Президентлигига И. А. Каримов номзодини муносиб деб топмоқдалар. Ноҳияда жойлашган босмахона, соғлиқни сақлаш бўлими, Тошкент ғишт комбинати меҳнат қилаётган ёшлар шулар жумласига кирадилар. Улар И. А. Каримовнинг жумҳурият меҳнаткашларига мурожаатини номзоднинг ҳаракат дастури сифатида қабул қилганликларини билдирдилар.

Г. УМАРОВА.

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «БИЛИМ» ЖАМИЯТИ ТАЪСИС СЪЕЗДИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ БАРЧА ОЛИМЛАРГА, ИЛМИЙ БИЛИМЛАР ВА МИЛЛИЙ БОЙЛИГИМИЗНИНГ БАРЧА ТАРҒИБОТЧИЛАРИГА

МУРОЖААТИ

Ҳурматли ҳамкасблар, қадрли фан ва маориф арбоблари!

Биз, Ўзбекистон Республикаси «Билим» жамияти таъсис съездининг қатнашчилари бугун Ўзбекистон халқи бошидан кечираётган жуда мураккаб ва масъулиятли даврда сизга мурожаат қилаяпмиз.

Бу йил республикамиз мустақилликка эришди. Ўзбекистон истиқлол давлатга айланди. У мустақил равишда халқ томонидан маъқулланган ички ва ташқи сиёсатни амалга ошираяпти, чунки у халқнинг ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилади. Республикамиз чуқур иқтисодий, сиёсий, ижтимоий ва маданий ўзгаришлар даврига кирди, ўлкамизда ҳуқуқий давлат шаклланмоқда.

Биз фан ва маориф соҳасининг барча тарғиботчиларини, «Билим» жамиятининг аъзоларини 29 декабрь куни ўтказиладиган референдумда фаол қатнашиб, республика мустақиллиги учун, унинг гуллаб-яшнаши ва бахтли истиқболи учун овоз беришга чақирамиз.

Ўзбекистонда изчил амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари Ислом Абдуғаниевич Каримов фаолияти билан бевосита боғлиқ эканлиги ҳеч кимга сир эмас. Бундай қийин ва мушкул шароитда И. А. Каримов ўзини халққа таянадиган ва унга ғамхўрлик қиладиган, халқнинг орзу-умидларини рўёбга чиқариш учун интилаётган оқил ва босиқ сиёсатчи эканлигини кўрсатди.

Республикамиз ва унда яшаётган барча кишилар тақдири ҳал этилаётган бу мураккаб даврда Президент иқтисодий тараққиётга, ижтимоий жараёнларга комил ишонч билан раҳбарлик қилмоқда. У ўзининг ишбилармонлиги ва ғайрати, талабчанлиги ва катта ташкилотчилик қобилияти билан республика манфаатларига сидқидилдан хизмат қилмоқда. У олиб бораётган ана шу ишларда фаол қатнашиш, рўй бераётган ўзгаришларнинг, Ўзбекистон раҳбарияти собитқадамлик билан қилаётган хатти-ҳаракатларнинг чин моҳиятини халққа, ҳар бир фуқарога тушунтириш бизнинг бурчимиздир.

Қадрли дўстлар! Ўзбекистон Республикаси «Билим» жамиятининг барча аъзолари номидан ўлкамиз гуллаб-яшнашининг, фуқароларимиз тинчлиги ва тотувлиги, фаровонлиги ва роҳат-фароғати барча тарафдорларини бўлажак Президент сайловида И. А. Каримов учун якдиллик билан овоз беришга чақирамиз.

Сиз ўз билимингиз, тажрибангиз ва меҳнатингиз билан республикамиз мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлида, унинг гуллаб-яшнаши йўлида Ўзбекистон халқига садоқатли хизмат қилингиз!

УЗБЕКИСТОН ЖУМҲУРИЯТИ МЕЛИОРАЦИЯ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ ТАШКИЛОТЛАРИ ХОДИМЛАРИНИНГ ЖУМҲУРИЯТ СУВЧИЛАРИ ВА УЛАРНИНГ ОИЛА АЪЗОЛАРИГА

МУРОЖААТИ

Ҳурматли ҳамкасаба дўстлар, мўътабар оталар, оналар, азиз ака-укалар ва опа-сингиллар!

Биз Ўзбекистоннинг мустақиллик борасидаги биринчи қадамларини олқишлаймиз ва қўллаб-қувватлаймиз. Истиқлол учун фидойилик билан хизмат қилиш ўзини Ўзбекистон фарзанди деб билган ҳар кишининг фуқаролик бурчидир. Ўзбекистон диёрида тинчлик, тотувлик, биродарлик ва фаровон турмуш бўлишини истаган барча юртдошларимизни бирлашишга даъват этамиз. Азизлар, ҳар хил гина-кудуратларга ва ички зиддиятларга чек қўйиб, озодлигимиз ғалабаси йўлида уюшайлик.

Собиқ иттифоқнинг барча минтақаларига нисбатан ҳозир Ўзбекистон ҳаётида барқарорлик ҳукм сурмоқда. Марказга қарам иқтисодиётни мустақил ҳаракатга келтириш ва чет эл давлатлари, бошқа республикалар билан тенг асосларда алоқаларни йўлга қўйиш борасида катта ишлар қилинмоқда. Барча яхши тадбирларнинг бошида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов турганлигини ҳаммамиз кўриб турибмиз. Буни ҳар бир киши тушунишини истаймиз ва 1 миллионга яқин республика сувчиларининг оила аъзоларига мурожаат қилиб, 29 декабрда бўладиган президентлик сайловида Ислом Каримов учун овоз беришларингизни сўраймиз.

Ишончимиз комилки, Ислом Каримов олиб бораётган сиёсат жонажон республикамизни ҳозирги иқтисодий танглиқдан олиб чиқишга қодирдир.

Азиз юртдошлар, айни пайтда 29 декабрь куни барчангизни Ўзбекистоннинг мустақиллигини ёқлаб овоз беришга чақирамиз.

ЎСИМЛИКШУНОС ОЛИМЛАР АНЖУМАНИ

16 декабрь куни Тошкентда Ўзбекистон ўсимликшунос олимлари — физиологларининг биринчи анжумани иш бошлади.

Олимлар уч кун мобайнида беш қисмга бўлиниб, ўсимликлар молекуляр ва ҳужайра биологияси, фотосинтези ва уларни минерал ўғитлар билан озиқлантириш, қурғоқчилик ва тупроқнинг шўрланиши сингари оғир шарт-шароитларга кўникиши муаммолари, атроф муҳитни муҳофаза қилиш, деҳқончилик экологияси ва бошқа кўплаб масалаларни муҳокама қиладилар.

Ўсимликлар физиологияси Ўзбекистонда 1920 йилдан Туркистон (ҳозирги Тошкент) давлат дорилфунуни ташкил этилиши билан фан сифатида ривожлана бошлади. Туркистондаги ана шу дастлабки олий ўқув юртида ихтисослашган кафедра ташкил этилди.

Қилинган меҳнат зое кетмади. Ўзбекистонда ўсимликлар физиологияси мактаби яратилди. А. В. Благовешченский ва М. Х. Иброҳимов, Р. Р. Шредер ва М. Х. Авазхўжаев, А. А. Тодоров ва Р. А. Азимов ана шу мактабнинг ёрқин намояндалари бўлишди.

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ботаника илмгоҳи билан ўсимликлар экспериментал биологияси илмгоҳининг, Г. С. Зайцев номли пахта селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот илмгоҳининг, Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги Фанлари академияси турли илмгоҳларининг, олий ўқув юртларининг олимлари ўсимликлар физиологиясини ўрганиш билан шуғулланмоқдалар.

Ўсимликшунос олимлар — физиологлар олдида муҳим вазифалар турибди. Уларни ҳал этиш табиат тўғрисидаги назарий тасаввурларни кенгайтирибгина қолмай, айни вақтда қишлоқ хўжалик ходимларига озиқ-овқат ҳамда техника экинларини парваришлаш, улар ҳосилдорлигини оширишга доир амалий тавсиялар ҳам беради.

(ЎзТАГ).

Вилоятимиз кундалик ҳаётидан

МАНФААТДОРЛИК САМАРАСИ

ЭНГЕЛЬС номли жамоа хўжалигида йил якунлари сарҳисоб қилиниб, колхозчиларга 2760 килограмм гуруч, 5520 килограмм буғдой тарқатилди. Чунки пахта йиғим-терими бошланиши арафасида, хўжалик маъмурияти колхозчиларни моддий рағбатлантириш мақсадида, териб топширилган ҳар 100 килограмм пахта учун бир килограмм гуруч ҳамда икки килограмм буғдой беришга қарор қилган эди.

Ҳашарчилар жалб қилинмаган бўлса-да, йиллик режа муваффақиятли уддаланди. Самарали меҳнатдан манфаатдор бўлган колхозчилар хўжалик «оқ олтин» хирмонига 276 тонна пахта териб топширдилар. Бу ўтган йилдагидан 1,5 баробар кўп демакдир.

КУЗГИ-ҚИШКИ ТАДБИРЛАР УДДАЛАНДИ

МАШИНА-экскаватор станцияси жамоаси бу йилги кузги-қишки тадбирларни муваффақиятли уддалашди. Жами бўлиб 1 миллион 200 минг кубометрлик иш бажарилди. Станциянинг моҳир тракторчилари ноҳиядаги «Ўзбекистон 30 йиллиги», Охунбобоев номли, «Янгиобод» хўжаликларида меҳнат қилиш билан бир қаторда Ғалаба, Оққўрғон, Бўка, Бекобод ноҳиялари ҳудудларида ҳам ишлашяпти.

Ариқ-зовурларни тозалаш ва жойларни тартибга келтириш ишларида, айниқса, Е. Посельский, В. Гончаренко, В. Маслов, В. Третьяков каби экскаваторчилар кунлик нормаларини ошиғи билан уддалаб, ҳамкасбларига ўрнак бўлишмоқда.

Ҳ. СУЛАЙМОНОВ.
Чиноз ноҳияси.

РАҲМАТ ДЕЙИШМОҚДА

ОҲАНГАРОН цемент ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси шифер тайёрлаш йиллик режани ортиғи билан адо этишди. Режадаги 203 миллион шартли плита шифер буюртмачиларга етказиб берилди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 13 миллион шартли плита шифер кўп демакдир.

Улканбой Марасулов, Владимир Смирнов бошлиқ бригадалар 1992 йилнинг май ойи ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

Қурилиш материалларига бўлган талабнинг юқорилигини ҳисобга олган буюртмачилар цемент ишлаб чиқариш бирлашмасининг аҳил жамоасига унумли меҳнатлари учун чин кўнгилдан раҳмат дейишмоқда.

О. ХУШНАЗАРЗОДА.

«ШОДЛИК» ДЕБ АТАШДИ

БЎСТОНЛИҚ. Ғазалкент шаҳрида 320 ўринли болалар боғчаси ишга туширилди. Бу боғчани «Шодлик» деб аташди. Боғчада 4 та — ўзбек, рус, қозоқ, тожик гуруҳлари бор. «Ҳамма яхши нарсалар болаларга» деган шиор кейинги пайтларда кун тартибидан тушиб, кундалик ҳаёт ташвишлари туфайли кичкинтойларга етарлича эътибор бера олмаётганимизда қилинган бу хайрли ишдан ота-оналар жуда мамнун бўлишмоқда.

М. ФАТТОҲОВ.

Ўзбекистон—Туркия

ТАШРИФНИНГ МАҚСАДИ— ИККИ ХАЛҚНИ ЯҚИНЛАШТИРИШ

ТАСС—ЎзТАГ махсус мухбирлари Анқарадан хабар қиладилар:

Президент И. А. Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон Республикаси ҳукумат делегацияси Туркия жумҳуриятига қилган ташрифнинг биринчи куни қизғин ўтди.

Делегация пойтахтдаги Эсенбога аэропортида тантанали кутиб олинди.

«Турк ва ўзбек халқлари ўртасидаги дўстлик алоқалари қадим замонларда бошланган,— деди Туркия жумҳуриятининг Президенти Турғут Ўзол Ўзбекистон раҳбарини табриклаб. Ислом Каримов жанобларининг Туркия жумҳуриятига биринчи ташрифи турк-ўзбек сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларини янада кенгайтиришга кўмаклашади. Туркия қардош ўзбек халқининг барча янги ишларида унга мадад беришга тайёр».

«Дўст Туркияга ташрифимизнинг мақсади умумий тарихий, маданий, диний ва лисоний анъаналарга эга бўлган икки халқни яқинлаштиришдан иборат, деб таъкидлади жавоб нутқида И. А. Каримов. Дўст турк халқининг мадади бозор муносабатлари йўлига ўтаётган Ўзбекистон иқтисодиётини тез юксалтиришга кўмаклашади. Ўзбекларнинг қалби турк қардошлар учун ҳамиша очиқ».

Тушдан кейин Ўзбекистон раҳбарининг Туркия Президенти Т. Ўзол, Бош вазири Сулаймон Демирэл билан расмий учрашувлари ва музокаралари бошланди. Кун тартибида икки томонлама сиёсий, иқтисодий ва маданий муносабатларни чуқурлаштириш масалалари бор.

Президент И. А. Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон ҳукумат делегацияси ташрифининг режасида Туркиянинг саноат ва маданият марказлари — Измир ва Истанбул шаҳарларига бориш, турк савдо-саноат доираларининг, мамлакатдаги ўзбеклар жамоасининг вакиллари билан учрашувлар кўзда тутилган.

Делегация Отатуркнинг ёдгорлик музейи ва мақбарасини зиёрат қилди. И. А. Каримов Туркия республикаси асосчисининг дахмаси ёнига гулчамбар қўйди ва ҳурматли меҳмонлар дафтарига ўз фикрини ёзди.

Шундан кейин Ўзбекистон Республикасининг Президенти Туркия Бош вазири С. Демирэл билан учрашди. Уни Туркия ҳукуматининг бошлиғи лавозимига сайланганлиги билан ўз номидан ва ўзбек халқи номидан табриклаб, Ўзбекистон Президенти ушбу ташриф ва ташриф якунида имзоланадиган икки томонлама ҳужжатлар муштарак маданият, дин ва тил туфайли бирлашган иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга кўмаклашади, деб ишонч билдирди. Ўзбекистон раҳбари Туркияда иқтисодиётни ривожлантиришдаги катта муваффақиятларни таъкидлаб, бу мамлакат босиб ўтган йўл Ўзбекистон учун намунадир, деди. «Биз бу тажрибадан фойдаланишни ва келгусида турк халқи билан қўлни қўлга бериб, елкама-елка туриб ҳамкорлик қилиш йўлидан боришни хоҳлаймиз», — деди у.

«Мен қардош Ўзбекистон жумҳуриятининг президентини Туркия диёрида табриклаб кутиб олаётганимдан бахтиёрман, — деди ўз навбатида С. Демирэл. — Туркия ўзбек халқининг тўла давлат мустақиллигига эришиш муддаосини рўёбга чиқишида унга ҳар томонлама ёрдам беради».

И. А. Каримов С. Демирэлга ўзбек чеварлари тиккан тўн кийгизди, шунингдек Туркия ҳукумати бошлиғининг сурати тасвирланган гулдонни тақдим этди.

Суҳбатнинг расмий қисми вақтида Туркия — Ўзбекистон муносабатларининг ҳолати ва уларни ривожлантириш истиқболлари муҳокама қилинди.

ТУРКИЯ ПРЕЗИДЕНТИ БИЛАН УЧРАШУВ

АНҚАРА, 17 декабрь. (ТАСС — ЎзТАГ махсус мухбирлари). Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов Туркия Жумҳуриятининг Президенти Т. Ўзол билан унинг қароргоҳида учрашди. Туркия — Ўзбекистон муносабатларининг ҳолати ва уларни ривожлантириш истиқболлари муҳокама қилинди. Иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий алоқаларни кенгайтириш учун, қардош халқларни яқинлаштириш мақсадида телеалоқалар тизимини ривожлантириш учун куч-ғайрат сарфлаш зарур, деб топилди.

Президентлар бир-бирларига совғалар топширишди.

Туркия Президенти Ўзбекистон Республикасининг Президенти шарафига зиёфат берди.

Тошкент—Истанбул ҲАВО ТРАНСПОРТИ ЙЎЛИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг Туркияга расмий ташрифи арафасида Ўзбекистон фуқаро авиацияси бошқармасига қарашли ТУ-154 самолёти Тошкентдан Истанбулга очилган мунтазам халқаро йўлда биринчи бор қатнади. Ҳаво кемаси 4,5 соат давомида ҳеч қаерга қўнмай учиб дўстона мамлакатга республиканинг юздан ортиқ ишбилармонлари ва бизнесменларини, саёҳатчилар гуруҳини олиб борди.

Эндиликда ҳар ҳафтада Тошкентдан Истанбулга самолёт қатнайди. Ўзбекистон фуқаро авиацияси бошқармаси мутахассислари йўловчиларда бу самолётга эҳтиёж катта бўлади, деб ҳисоблашмоқда. Ўзбекистон корхоналарининг Туркиядаги шериклар билан амалий алоқалари жадал ривожланмоқда, бу эса ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам ҳаво транспорти қатнаб туришини тақозо этади. Эндиликда Тошкентдан Истанбулга ҳаво йўли очилди. ТУ-154 ҳаво кемаси Истанбул аэропортида икки соат тўхтаб тургандан сўнг Тошкентга учди. Кема бу ерга тўла ҳолда қайтди. Ўзбекистон пойтахтига турк ишбилармонлари ва сайёҳлари келишди.

Бу хабарни шарҳлаб беришни Ўзбекистон фуқаро авиацияси бошқармасининг мутахассисларидан илтимос қилдиқ:

Факт ва шарҳ

— Тошкент — Истанбул халқаро йўли биз Аэрофлот ҳомийлигида бажарган сўнгги иш бўлди. Ҳолбуки Ўзбекистон фуқаро авиацияси бошқармаси бу гал ҳамма ҳаражатларни ўз зиммасига олди. Тез орада республика пойтахтидан хорижий мамлакатларга «Ўзбекистон Эйрлайнз» авиакомпаниясига қарашли самолётлар қатнай бошлайди. Бизнинг ҳисоб-китобларимиз шуни кўрсатмоқдаки, Истанбулга ҳар ҳафтада бир марта қатнаш йўловчилар учун қулай бўлади. Чунки сўнгги вақттача республикамиз ишбилармонлари ва сайёҳлари Туркияга Москва ва Боку орқали борар эдилар. Турк фуқаролари Тошкентга шу йўл орқали келар эдилар.

Ўзбекистон Республикаси билан Туркия ўртасидаги амалий фаолликнинг ошганлиги ҳам ишончли ҳаво йўли бўлишини талаб қилмоқда. Бу ҳаво йўлида фақат бизнинг самолётларимиз қатнайди.

Шанба куни самолёт яна Истанбулга йўл олади. Истанбулга ҳамма билетлар сотиб бўлинган, Истанбулдан Тошкентга ҳам ҳамма билетлар сотилган.

Ана шу ҳаво йўли қўшни Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон фуқароларига ҳам хизмат қилади.

(ЎзТАГ мухбири).

ҲОЗИРЛИК КЎРИЛМОҚДА

● БЕКОБОД. Навоий номли жамоа хўжалиги меҳнаткашлари бу йилги пахта йиғим-терими мавсумида асосий эътиборни техникадан унумли фойдаланишга қаратган эдилар. Айни кунларда навоийликлар дала ишларидан бўшаган техникаларни келгуси йил юмушларига ҳозирлаб қўйиш ишларини бошлаб юбордилар. Шу кунларда 34 та чопиқ, 16 та чигит, 6 та дон экиш агрегатлари, 400 та тишли борона ҳамда 18 та ҳайдов тракторидан 16 таси сифатли таъмирдан чиқарилиб, янги мавсумга тахт қилиб қўйилди.

К. ВЕГМОНОВ.

ОРОЛНИ ҚУТҚАРИБ ҚОЛИШ ЙЎЛИДА

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг 46-сессиясида Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазири Ш. Н. Маҳмудованинг Орол денгизини қутқариш мақсадида халқаро ҳамкорлик масалаларига доир хатининг матни расмий ҳужжат сифатида тарқатилди. Бу хат инглиз, француз, испан, араб ва хитой тилларида битилган.

Мазкур мактуб ноябрь ойининг бошларида Республика ташқи ишлар вазирлиги делегацияси Нью-Йоркда бўлган вақтида БМТ Бош котибига берилган эди.

Орол муаммосини ҳал этиш юзасидан хатда баён этилган ёндашувлар БМТ бир қанча ташкилотлари ва муассасалари раҳбарияти билан Женева, Париж ва Найробида ўтказиладиган маслаҳатлашувларда асос бўлади. Бу ерда гап ЮНЕП, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти, ЮНЕСКО сингари ташкилотлар ҳақида бораяпти. 1992 йилда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва ривожланишга бағишланган конференциясида Орол бўйидаги экология муҳити ва қуриб бораётган денгизни қутқаришга доир тадбирлар тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш режалаштирилган.

(ЎзТАГ).

МАМЛАКАТ ҲАЁТИ

ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

БЕЛАРУСЬ ПОЙТАХТИДАГИ УЧРАШУВ

МИНСКДА Озарбайжон, Беларусь, Қозоғистон, Россия, Тожикистон, Ўзбекистон ва Украина касаба уюшмалари марказлари раҳбарларининг амалий учрашуви бўлди. Учрашув қатнашчилари биргаликдаги ҳаракатларни келишиб олиш мўлжаллари тўғрисида ҳужжат қабул қилдилар. Касаба уюшмалари етакчилари Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигини ташкил қилиш йўлидаги ҳаракатга ижобий баҳо бериб, ҳаётий муҳим муаммоларни ҳал қилиш юзасидан касаба уюшмалари мавқеини баён этиш учун давлатлар ва ҳукуматлар бошлиқлари билан тезда консультациялар ўтказиш зарур деб ҳисобламоқдалар. Бунда ишлаб чиқариш пасайиб кетаётганлигининг олдини олиш, меҳнат муносабатларини йўлга қўйиш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш, иш билан банд қилиш, меҳнатни ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, ижтимоий суғурта ва пенсия таъминоти бўйича тадбирларни биргаликда ишлаб чиқиш назарда тутилади.

●

КОМПАРТИЯ ТУГАТИЛДИ

АШХОБОДДА Туркманистон Компартиясининг XXV съезди бўлди. Бу съезд жумҳурият компартиясини тугатиш ҳақида қарор қабул қилди. Унинг ўрнига Демократик партия ташкил қилинди. Янги партиянинг таъсис съездида Туркманистон Президенти С. Ниёзов унинг раиси қилиб сайланди.

КОМПАРТИЯ ТУЗИЛДИ

Москва вилоятининг Железнодорожний шаҳрида эса янги Компартия тузилди. Россия Коммунистлар партиясининг таъсис конференцияси бу ердаги маданият уйида бўлиб ўтди. Йиғилганларнинг аксарияти марксистик клублар федерацияларидан 1989 йили вужудга келган «КПССдаги марксистик платформа» ҳаракатининг фаоллари эди.

Россия Коммунистик партиясининг дастурий баёнотида сиёсий реализмга даъват қилиниб, қотиб қолган назариялар ва бизда гўё социализм қурилди, деган хаёлий тасаввурлардан воз кечиш кераклиги уқтирилади. Партия меҳнаткашлар манфаатини ҳимоя қилиш, иш ҳақи ҳисобига яшаётган одамларга, талабаларга, пенсионерларга ёрдам кўрсатишни ўзининг асосий мақсади қилиб қўяди. Конференция делегатлари 22 декабрда умуммиллий норозилик куни ўтказиш тўғрисида Россия Ишчи Коммунистик партиясининг таклифини маъқулладилар.

●

УМУМШАҲАР ИШ ТАШЛАШИГА ДАЪВАТ

25 ДЕКАБРЬ куни касаба уюшмалари Москвада умумшаҳар огоҳлантирувчи иш ташлаш ўтказишга [illegible]. Бу ҳақда Москва шаҳар касаба уюшмалари [illegible] Кенгаши [illegible] талаблар [illegible]. Мақсад нархлар эркин қўйиб юборилишига [illegible] ҳукумат [illegible] аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш [illegible]. Ҳозир меҳнат жамоаларида, аҳоли турар-жойларида [illegible] имзолар [illegible]. Уларнинг қатнашчилари москваликлар [illegible] истеъфога кетсин, деб талаб қилмоқдалар.

●

УКРАИНА КОМАНДАЛАРИСИЗ

УКРАИНА футбол жамоалари келгуси йили СССР биринчилигида қатнашмайди. Украина футбол федерацияси Кенгаши [illegible]. Мустақил Украина [illegible] биринчи лигада 16 та, биринчи лигада 22 та ва иккинчи лигада 17 та футбол жамоаси иштирок этади.

МАРКАЗИЙ МАТБУОТ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ.

МАМЛАКАТ ҲАЁТИ

● *Бизнинг мусоҳаба*

«ИПАК ЙЎЛИ» — ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

1990 йили Хитой Халқ Жумҳуриятининг пойтахти Пекинда фан ва техника бўйича Хитой Федерацияси ҳамда Ўзбекистон Жумҳуриятининг илмий ва муҳандислик жамиятлари уюшмаси Раёсати «1991—1993 йилларда илмий-техникавий ҳамкорликнинг эндиги равнақи ҳақида»ги ўзаро Шартномани имзолаган эдилар.

Мазкур шартнома асосида 1991 йил ноябрь ойининг 19—26 кунлари яна бир БИТИМ вужудга келди. Бу — Ўзбекистон жумҳурияти илмий ва муҳандислик жамиятлари ҳамда Хитой Халқ Жумҳурияти фан ва техника бўйича Синцзян-Уйғур федерацияси имзолаган Битимдир. Хитой Халқ Жумҳурияти Синцзян-Уйғур Мухтор ноҳияси (ХХЖ СУМН)даги ҳамкорлик сафарида бўлган делегация аъзоси, Ўзбекистон Фанлар Академияси Механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги институти директори Ёрмуҳаммад Муборақов билан учрашиб, сафар таассуротлари ҳақида суҳбатлашдик.

— Домла, сафардан бой таассуротлар билан қайтган бўлсангизлар керак, деб ўйлайман. Мазкур сафар иштирокчилари ва кўзланган мақсадлар ҳақида муштарийларимиз билан ўртоқлашсангиз.

— Сўзни делегация таркибидан бошласак. Ўзбекистон Фанлар Академияси Вице-президенти, жумҳурият илмий ва муҳандислик жамияти раиси, Ўзбекистон Халқ Академиясининг президенти, академик Турсун Рашидович Рашидов раҳбарлик қилган делегация беш кишидан иборат бўлиб, унинг таркибида Ўзбекистон жумҳурияти коммунал-хўжалик вазирининг биринчи ўринбосари Рустам Сайдаминов, транспорт-қурилиши вазирлиги бирлашмасининг Бош директори Орифжон Орипов, жумҳурият илмий ва муҳандислик жамияти илмий котиби Леонид Сороколетов ва камина ХХЖ СУМН сафарида иштирок этдик. Бу ташрифимиз ХХЖ СУМН фан ва техника жамияти таклифи билан уюштирилиб, Урумчи ҳамда Қашқар шаҳарларида ўтказилди.

Делегациямизнинг асосий мақсади ХХЖ СУМН фан ва техника жамиятининг ишлари билан, кўпроқ у ердаги қурилишни лойиҳалаш, амалга ошириш ишларининг бугунги аҳволи билан яқиндан танишиш эди. Шунингдек айнан шу соҳаларда жумҳуриятимиздаги вазият тўғрисида ҳам хитойлик ҳамкасбларимизни хабардор этиш ҳамда улар билан ўзаро ҳамкорлик қилиш мумкин бўлган аниқ йўналишларни белгилаб, ҳар икки томон манфаатларига мос келадиган келишув ҳужжатларини тузишдан иборат эди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, СУМН ҳукумати ҳамда фан ва техника жамияти делегациямизни олий даражада кутиб олдилар ва бутун сафаримиз давомида бафуржа ишлашимиз учун барча шароитларни яратиб бердилар.

СУМН пойтахти — Урумчи шаҳрининг аэропортида бизни Синцзян ҳукумати фан ва техника жамияти раисининг биринчи ўринбосари Абдураим Абдукарим бошчилигидаги бир гуруҳ атоқли кишилар кутиб олдилар.

Биринчи расмий қабул ва кечки зиёфат СУМН ҳукумати раисининг ўринбосари Мао Де Хуа, СУМН Халқ конгресси Олий Кенгаши раисининг ўринбосари, фан ва техника жамияти раиси Ху Пең томонидан ташкил қилинишининг ўзиёқ делегациямизга бўлган ҳурмат далолатидир.

— Домла, ушбу сафар қайси жиҳатлари билан, айниқса, эътиборли?

— Юқорида қайд этганим, биринчи қабул маросимидаги ўзаро фикр алмашишларда ҳар икки томон — ХХЖ, айниқса, СУМН ва Ўзбекистон жумҳурияти халқлари азалдан бир-бирларига яқин муносабатда бўлишиб, ўзаро савдо-сотиқ, маданий ва бошқа кўплаб соҳаларда ҳамкорлик қилганликлари қайта-қайта таъкидланди. Аждодларимиз олиб борган ҳамкорликни тарихий «Ипак йўли» боғлаб турганлиги алоҳида эслаб ўтилди. Тарихий анъаналарни давом эттиришга киришилганлиги сафаримизнинг эътиборли томонидир. Яна бир эътиборли жиҳати бу сафар ҳеч бир қаршиликсиз, ҳеч бир «даллол»сиз, тўғридан-тўғри Ўзбекистон ва СУМН ҳукуматлари томонидан тўғридан-тўғри амалга оширилган илк учрашув бўлди. Бу ҳам бўлса, жумҳуриятимизнинг мустақил деб эълон қилинишини самарасидир.

— Энди Ўзбекистон делегацияси ташриф буюрган жойлар ҳақида қисқача сўзлаб берсангиз.

— Илк ташрифимиз СУМН қурилиш соҳасидаги илмий-текшириш институтига бўлди. Институт директори Тан Минь Ианъ бошчилигидаги бир гуруҳ мутахассислар билан суҳбатлашдик, институтнинг моддий-техника базаси ҳамда лабораторияларидаги ишларини кўздан кечирдик. У ердаги моддий-техника базаси энг замонавий услубга асосланган бўлиб, қилинаётган илмий тажриба ва ишларнинг асосий қисми маҳаллий имкониятлардан фойдаланиб, янги қурилиш материалларини яратишга қаратилган. Масалан, олий муҳандис Хонқиз Маъсумова бошчилигидаги бўлимда маҳаллий хомашёлардан фойдаланиб сунъий мармар қопламалари, ДСП лар, керамзит ғиштлар ҳамда безакчилик материаллари яратиш жуда яхши йўлга қўйилган.

Кейинги танишган муассасамиз меъморчилик бўйича лойиҳа-қидирув институти бўлди. У ерда бизни институт директорининг ўринбосари Шэнь Энь Хой бошчилигидаги мутахассислар кутиб олдилар. Биз лойиҳалаш жараёнининг автоматлаштирилганлиги билан яқиндан қизиқдик. Яна бир эътиборли томони у ерлик мутахассислар қурилишда қадимги Хитой ва Шарқ, туркий халқлари анъаналарига ёндошган ҳолда меъморчилик ҳамда безак ишларини тадбиқ этишга алоҳида аҳамият берар эканлар. Шундан келиб чиқиб, бу соҳада Шарқ халқларининг қадимий анъаналарини ўрганишда ўзаро тажриба алмашишга келишиб олдик.

Навбатдаги танишган муассаса ва иншоотларимиз орасида энг эътиборлиси СУМН қурултойлар саройининг биноси бўлди. Мазкур бинони Тошкентдаги Халқлар Дўстлиги (кино-концерт) саройига қиёсласа бўлади. Фақат СУМН даги сарой айлана шаклида яна ўн олтита кичик саройчалар билан ўралган бўлиб, бу СУМН ҳудудидаги ўн олти вилоят вакилларига ўз саройчаларига эгалик қилиш имкониятини яратади. Ҳар бир вилоят вакиллари қурултой кунларида ўзларига қарашли саройчада йиғилишлар, маслаҳатлар ўтказадилар, дам оладилар. Бундан ташқари, ҳар бир саройча тегишли вилоят анъаналари, ишлаб чиқариш маҳсулотлари асосида безатилган.

— Домла, энди Қашқар шаҳридаги сафар таассуротлари ҳақида сўзлашсак.

— 21 ноябрь куни кечқурун Урумчидан Қашқарга келдик. Аэропортда бизни вилоят ҳукумати раисининг ўринбосари Муҳаммад Имин, вилоят фан ва техника жамияти вакиллари кутиб олдилар.

У ерда Офоқхўжа ҳазратларининг мақбараси, бирваракайига 10 минг киши номоз ўқишига мўлжалланган Ҳетака масжидини, Қашқардан 60 км. узоқликда Опал қишлоғидаги муқаддас мақбара — Маҳмуд Кошғарий қабрини зиёрат қилдик. Бу жойларнинг қадимий меъморчилик санъатига хос жиҳатлари билан танишдик. Шу ўринда, ички ўкинч ва афсус билан таъкидлаш керакки, уларни сақлаш, қайта тиклаш ишларига панжа орасидан қаралганлигига гувоҳ бўлдик...

— Кечирасиз, гапингизни бўламан. Маълумки, бизда бирор кашфиёт, янгилик яратган одамга темир нишонми, бир варақ қоғоздан иборат фахрий ёрлиқми бериладии...

— Фикрингизни тушундим. ХХЖ да бу масалага анча ҳиммат билан қаралар экан. Аввало, мутахассисларга яратилган иш шароитини айтиб ўтай. СУМН фан ва техника жамияти ўн олти қаватли ҳашаматли бинода жойлашган. Бу бино жаъми 200 кишилик меҳнат жамоаси учун хизмат қилади. Шу соҳанинг бирор ходими бир неча йил халқ хўжалигига фан ютуқларини жорий қилса, унга ОЛИЙ МУҲАНДИС унвони берилиб, ҳар ойда 100 юан қўшимча маош олар экан (У ердаги пул биздаги каби қадрсиз эмас!).

— Домла, юқорида тарихий «Ипак йўли»ни эсга олгандингиз. Демоқчиманки, тарихий анъаналарга қайтиб, Хитой ва Ўзбекистон жумҳуриятлари ўртасидаги ўзаро муносабатларни тўғридан-тўғри амалга ошириш ҳақида бирор фикр айтилдими? Дейлик, қишлоқ хўжалиги соҳасида?

— Албатта, Қашқар вилояти асосан пахтачилик билан шуғулланади. У ерда йилига 350 минг тонна пахта ҳосили етиштирилади. Маълум бўлишича, бу жараён кўпроқ қўл меҳнати ҳисобига амалга оширилар экан. Қашқарлик мутахассислар бу соҳада Ўзбекистондаги пахтачиликни механизациялаш тажрибаларини ўрганиш фойдали эканлигини таъкидладилар. Шунингдек, бу борада Қашқар ва Андижон вилоятлари тўғридан-тўғри алоқага интилиб, асрлар давомида амал қилинган қардошлик ришталарини қайтадан боғласалар, айни муддао бўлар эди, деган фикрларни айтиб, ушбу юзасидан ҳам ягона тўхтамга келинишга умид билдирдилар.

— Сўнгги савол. Маълумки, кўпгина йиллар бошқа Шарқ мамлакатлари қатори Хитой Халқ Жумҳуриятидан толиби илмлар Ўзбекистонга келиб, таълим олганлар. Собиқ талабалардан ҳеч кимни учратдингизларми?

— Биз сафаримиз давомида 1960—1965 йилларда Тошкентда таълим олган хитойлик уйғур талабалари билан учрашдик. Уларнинг айримларини номма-ном санаб ўтаман:

Абдураим АБДУКАРИМ. Ҳозирги кунда ХХЖ СУМН фан ва техника жамияти раисининг ўринбосари. Бу киши битирув даврида диплом ишини делегациямиз раҳбари, домла Т. Р. Рашидов бошчилигида Ўзбекистон ФА Механика институтида ёзган экан;

Содир НОДИР. Ҳозирги кунда маориф вазири;

Ғаффор КАРИМ. Ҳозирги кунда СУМН Фанлар Академиясининг вице-президенти;

Хушур ИСЛОМ, профессор ва бошқалар.

Улар ўз вақтида Ўзбекистон олимларидан таълим олганликларини, улар раҳнамолик қилганликларини айтдилар. Бундан кейин ҳам Ўзбекистон Синцзян-Уйғур Мухтор ноҳиясига мутахассислар тайёрлашда, фан-техника тараққиётида ёрдам қилади, деб ишонч билдирдилар.

Ватанга қайтишдан бир кун аввал СУМН фан ва техника жамиятида ўзаро ҳамкорлик соҳасидаги БИТИМни имзоладик.

Сафаримиз сўнггида СУМН гўшт комбинати ходимлари билан учрашиб, зарурат туғилса, пахта, ўғит ёки темир етказиб бериш эвазига у ердан йилига 10 минг тонна гўшт олишимиз мумкинлиги ҳақида гап юритдик.

— Мароқли суҳбатингиз учун муҳаррирриятимиз ва муштарийларимиз номидан ташаккур билдираман.

Суҳбатдош
Дилмурод САИДОВ.

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

ДАРОМАД ТЕНГ ТАҚСИМЛАНАДИ

Риштондаги кулолчилик буюмлари заводида ишга туширилган атлас тўқиш цехи маҳсулот бера бошлади. Бу ердаги ўнта дастгоҳда меҳнат қилаётган қизлар кунига 3—4 метрдан ранг-баранг атлас тўқишмоқда. Ҳозиргача қарийб 500 метр маҳсулот тайёрланди.

Янги ишни йўлга қўйишда, атлас тўқишни ўрганишда риштонлик ёшларга Марғилондаги ёдгорлик буюмлари фабрикаси мутахассислари яқиндан ёрдам беришди. Ёш тўқувчиларни зарур хом ашё билан таъминлаш ва маҳсулотга пардоз бериш ишларини ҳам марғилонликлар ўз зиммасига олди.

Келишувга мувофиқ даромад уч йилгача икки корхона ўртасида тенг тақсим қилинади. Сўнгра цех кулолчилик заводи ихтиёрига ўтади.

●

ЯХШИ ИШЛАГАН ЯХШИ ЯШАЙДИ

«Пролетаробод» ихтисослаштирилган бўрдоқичилик хўжалиги меҳнатчиларига қиш бошланиши биланоқ уларнинг овқатига ҳар куни 5 сўмдан пул берилмоқда.

Бу ерда бошқа ижтимоий енгилликлар ҳам бор. Масалан, давлат хўжалиги ишчиларининг механизациялаш даражасининг болалари учун боғчага пул тўланмайди. Хўжаликда деярли ҳар ойда уй тўйлари ўтмоқда. Бу йил 40 оила қулай коттежлардан квартира олди.

Буларнинг ҳаммаси корхона барқарор ишлаб фойда олаётганлигининг натижасидир. Бўрдоқичилик хўжалиги меҳнатчилари ноябрь ойидаёқ 2150 тонна гўшт топшириб, йиллик режа топшириқларини уддаладилар. Йил охиригача яна 350 тонна гўшт топширилади. Ҳамма участкаларда ишнинг пухта ташкил этилганлиги, ишларни юқорилиги ва чорвадорлар маҳорати ана шу муваффақиятларнинг негизидир.

(ЎзТАГ мухбири).

БЎЛИМНИНГ ИБРАТЛИ ИШЛАРИ

Кейинги вақтда Ўзбекистонда давлат тилини ҳаётга тадбиқ этиш борасида кўпгина ибратли ишлар амалга оширилди. Шу ўринда жумҳурият атамашунослик қўмитасининг жўшқин фаолиятини кўрсатиб ўтиш мумкин.

Қўмитанинг тиббиёт бўлими йўли билан кўрилаётган тадбирлар ҳам диққатга сазовордир. Бўлим аҳли Ўзбекистон Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, Ленин мукофотининг соҳиби, профессор Ё. Тўрақулов бошчилигида тиббиётга доир ўзбекча атамаларни атрофлича ўрганиб чиқди. Муомалада ва матбуотда қўлланилиши лозим бўлган кўплаб сўз ва иборалар рўйхати тузилди.

«Ўзбек тили — Давлат тили»га бағишланган кўчма йиғилишларни уюштиришда ҳам бўлим фаоллик кўрсатмоқда. Илмий-амалий аҳамиятга молик бундай қизиқарли тадбирлардан бири яқинда Андижонда бўлиб ўтди.

А. АЛИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «БИЛИМ» ЖАМИЯТИНИНГ XI СЪЕЗДИДАН

БИЛИМЛАР ТАРҒИБОТИ МУСТАҚИЛЛИККА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

Яқин-яқингача «қуруқ гап билан қорин тўйдириб бўлармиди, бир сўм бўлса ҳам иқтисоддан гапир» дегувчилар орамизда ниҳоятда сероб эди (Афсуски ҳозир ҳам бундай фикрловчилар оз эмас). Мана шундай дунёқараш натижасида халқимиз маънавий қашшоқликка учраганлиги ҳеч кимга сир бўлмай қолди. Эндиликда кишилар билим инсониятни бахт-саодат сари етаклашини тушуниб етишди. Чунки билимли кишилардагина юксак маданият, жамият тақдири учун масъулият юксак бўлади. Жамият онглилиги билан кучли, — деб бежиз айтишмаган.

Халқимизнинг ана шу билим савиясини оширишда Ўзбекистон республикаси «Билим» жамияти ҳам кейинги пайтларда кўпгина ишларни амалга оширмоқда. Мана шу тарғибот масканининг яқинда бўлиб ўтган XI съездида ушбу соҳа фаолиятини яхшилаш ҳамда бошқа муҳим масалалар кўриб чиқилди. Съездни Ўзбекистон республикаси Фанлар Академиясининг академиги, республика Фанлар Академиясининг Президенти, Ўзбекистон республика «Билим» жамияти бошқаруви раиси М. Салоҳиддинов кириш сўзи билан очди.

— Республикамиз мураккаб бир шароитни бошидан кечирмоқда, — деди жумладан нотиқ. — Биз бугунги йиғилишимизда ҳозирги иқтисодий танглик шароитида қандай иш тутсак, қийинчиликлардан қутилиб олишимиз мумкинлигини ҳам маслаҳатлашиб олишимиз керак. Яна бир муҳим воқеа — республикамиз мустақилликка эришганлиги бўлди. Эндиликда биз уни амалда мустаҳкамлашимиз зарур. Бунинг учун жамиятимизнинг ҳар бир аъзоси ўз иш фаолиятини ҳозирги даврга мослаб қайта қуриши, бунинг учун эса ўзига талабчанликни кучайтириши лозим.

Лекин, афсуски айрим кишилар орасида «ҳозирча оғир иқтисодий вазиятдан чиқиб олайлик, илм-фан ва унинг тарғиботи билан кейинроқ шуғулланармиз» деган гаплар юрибди. Бу менимча узоқни кўра олмасликдан бошқа нарса эмас. Чунки қайси мамлакатда илм-фан, маърифат ривож топса, табиийки, ўша жамият гуллаб-яшнайди. Бир сўз билан айтганда, халқимизнинг маданий савиясини кўтармасдан туриб республикамизни ривожлантириб бўлмайди. Буни амалга ошириш учун «Билим» жамияти билим ва ахборотларни тезда тўплаш ва оммага тушунарли тарзда тезда етказиб бериши даркор.

Яқинда Ўзбекистон республикаси «Билим» жамиятининг Низоми лойиҳасини ишлаб чиқиш комиссияси тузилган эди. Навбатдаги сўз ушбу комиссиянинг раиси, «Билим» жамияти Тошкент вилоят ташкилоти бошқаруви раиси, академик Эркин Юсуповга берилди.

— Мана шу йилнинг ноябрь ойида Москвада илгариги Иттифоқ «Билим» жамияти негизида «Знание» халқаро уюшмаси ташкил этилди. Биз ҳам тенг ҳуқуқли Давлат сифатида ушбу ташкилотга аъзо бўлдик. Бугунги йиғилишимизнинг яна бир ўзига хос томони шундаки, биз тарихда биринчи марта ўз мустақил Низомимизни қабул қиляпмиз. Мана шу ҳужжат лойиҳасини атрофлича муҳокама қилдик. Уни имконият даражасида мукаммал бир ҳужжат даражасига етказиш мақсадида кўплаб таклиф ва истаклар тушди. Биз ҳам уларнинг айримларини инобатга олдик.

Маълумки, «Билим» жамиятимиз аҳоли ўртасида билимларни кенг тарғиб қилувчи ташкилотдир. Шу билан бирга Низомимиз лойиҳасида ҳам ёшлар тарбияси билан жиддий шуғулланиш лозимлиги кўрсатилган. Чунки жумҳуриятимизда истиқомат қилувчиларнинг кўп қисмини ёшлар ташкил қилади. Бу соҳада ҳам дастлабки ишлар қилинмоқда. Бир қанча умидли ёшлар чет элларга ўқишга юборилди. Шу билан бирга биз экология масаласига ҳам асосий эътиборни қаратишимиз лозим.

Лекция фаолияти ишимизнинг асоси бўлиб қолади. Бунинг учун лекторлар тайёрлашни яхшилашимиз лозим. Лекциянинг янги шакл ва усулларини қўллашимиз, долзарб муаммоларнинг ечимини халқимизга ўз вақтида тушунарли тарзда етказишимиз лозим. Яна лекторларни моддий ва маънавий рағбатлантириш учун турли мукофотлар таъсис этиш керак. Бу уларнинг ўз ишларига нисбатан масъулиятларини ошириб, уларнинг халқ ўртасидаги обрўсини оширади.

Яна бир муҳим масала. Эндиликда жамият бошқаруви раиси фақатгина шу лавозимда ишласа мақсадга мувофиқ бўлар эди. Чунки кейинги пайтда «Билим» жамияти бошқаруви раислари ўзларининг асосий ишлари билан машғул бўлиб, жамият иши билан шуғулланишга кўпинча вақт топа олмаяптилар. Агарда шу муаммо ижобий ҳал этилса, ишимизнинг яхшиланишида муҳим омил бўлар эди.

СУРАТДА: съезд делегатлари ўзаро фикр алмашмоқдалар.

Суратчи Д. АҲМАД.

Навбатдаги сўз Тошкент иқтисодиёт дорилфунуни Андижон шўъбасининг кафедра мудири, фалсафа фанлари номзоди Баҳодир Иминовга берилди.

— Ўз вақтида рағбатлантириб туриш кўп нарсани ҳал қилади. Шу пайтгача изланувчан ҳамда ташаббускор лекторларга «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими» унвони бериларди. Агарда раҳбарларимиз томонидан «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган нотиқ» унвони таъсис этилганда айни муддао бўларди. Яна бир масала, Низом лойиҳасида «Билим» жамиятининг жойлардаги бошланғич ташкилотлари лекторлар сони ўн нафардан ошсагина тузилади дейилган. Шунга тузатилиш киритилиб, шу рақам бешдан ошсагина дейилса, менимча тўғри бўларди. Мана шу ҳолатда республикамизнинг узоқ қишлоқларида, қўрғонларида ҳам бошланғич ташкилотлар тузиш иши тезлашарди.

Делегат Абдураҳмон Дадажонов:

— Илгари биз лекторлар фаолиятини жойлардаги партия ташкилотлари назорат қилиб боришарди. Эндиликда партия қўмиталари ўрнига жойларда Кенгашлар раҳбарлик қилмоқда. Улар ҳали биз билан қандай иш олиб боришни билишмайди. Лекторларни моддий жиҳатдан таъминлаш масаласи ҳам тезроқ қайтадан кўриб чиқилиши керак.

Яна бир муаммо. Жойлардаги илгари партия қўмиталари эгаллаган бинолар бўшаб қолди. Мана шуларнинг айримларини «Билим» жамиятига олиб берилса деган фикрда эдик.

Съездда сўзга чиққан бошқа делегатлар ҳам Низом лойиҳаси ҳамда ташкилотнинг бундан буён қандай номланиши хусусида ўз фикрлари билан ўртоқлашдилар.

Ўзбекистон ССЖ «Билим» жамияти Ўзбекистон республикаси «Билим» жамияти деб номланадиган бўлди. Жамиятнинг Низоми ҳам қабул қилинди.

Съезд делегатлари 29 декабрь куни бўлиб ўтадиган республикамиз Президенти сайловида И. Каримов номзоди учун овоз беришни қўллаб-қувватлаб, мурожаатнома қабул қилдилар.

Н. РАФИҚОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

● *ЛУҚМА* ●

Даволанишга... ПУЛ ЙИҒИНГ

ЯНГИ ЙИЛ яқинлашган сари одамларнинг юрагига ғулғула тушаяпти. Яна нималар қимматлашаркин? Қайта қуриш йилларида ҳамма нарса издан чиқиб кетди. Буни кўзимиз билан кўриб, қулоғимиз билан эшитиб турибмиз. Бошбошдоқлик оқибатида иқтисодий алоқалар узилди, маҳсулот ишлаб чиқариш камайди, нарх-наво осмону фалакка чиқиб кетди, жойларда қаҳатчилик бошланди.

Беҳаловат кунлар, энг аввало, одамлар саломатлигини кемираяпти. Қон босими ва юрак-томир хасталигига мубтало бўлганлар сони соат сайин ошиб бораяпти. Бевақт ўлимлар кўпайяпти. Даволанаман десангиз, кисса кўтармайди. Ҳаммаёқда ўер-бер...

Топган пули қорнидан ортмаётган деҳқон ёки ишчи бундан буён санаторий-курортлар юзини кўрмаслиги аниқ. Янги йилдан бошлаб битта йўлланманинг баҳоси қанча бўлишини биласизми? Билмасангиз билиб олинг.

«Луначарское» санаторийсида асосан инфаркт касалидан эндигина оёққа турган беморлар саломатликларини тиклаб олиш учун даволанишади. Илгари йўлланма анча арзон эди. Янги йилдан эса бир ўринли палатага ётиш учун 1116 сўм тўланади. Икки ўринли палатага бериладиган ҳар бир йўлланманинг баҳоси 992 сўмга кўтарилди. Бу гапларни эшитиб, бир марта инфаркт бўлган беморнинг юраги яна безовталаниши табиий. Шунча пулни қаердан олади?

«Чинобод» санаторийсига бериладиган йўлланмаларни сотиб олиш учун ҳам шунчадан пул йиғиш керак. Фақат, операциядан кейин ётиладиган палатанинг баҳоси хиёл бошқачароқ — 1054 сўм.

Йўлланмалар нарх-навосини оширишда «Ботаника» санаторийси яна ҳам илгарилаб кетди. Бу ерда бир ўринли палатага 1178 сўмлик, икки ўринли палатага 1054 сўмлик йўлланмалар сотиб олиш керак бўлади. «Октябрь X йиллиги», «8 Март» ва бошқа санаторийларга ҳам бундан буён яқинлашиб бўлмайди. Бу жойларнинг ҳавоси, манзараси, муолажаси ёқса ҳам лекин пули сизга ёқмайди.

Ўйлаб қоласиз. Балки санаторийлар шунча пулга яраша одамбашара бўлиб қолгандир? Қаёқда: ўша мебель, ўша ўрин-кўрпа, ўша таомлар... Хизматчилар ҳам ўша ўзингиз кўрган одамлар. Доцентнинг ўрнига профессор, профессорнинг ўрнига академик келиб қолмаган. Бўлмаса, йўлланмалар нега шунчалик ошади, деган ҳақли савол туғилади.

Яхшиям касаба уюшмалари бор. Йўлланма пулининг бир қисмини тўлайди. Лекин у ҳам ҳар йили бир кишига тўлайвермайдику. Шундай беморлар борки, улар кетма-кет икки-уч йил санаторий-курорт давосига эҳтиёж сезади. Лекин бунга қудрати етадими, йўқми, фақат ўзи билади. Агар бола-чақадан орттирса бориши мумкин, орттиролмаса йўқ. Яримжон бўлиб юраверади. Бундай қўли калта одамлар ҳозир ён-атрофимизда оз эмас.

Лекин ҳаммамиз ҳам иссиқ жонмиз. Бугун соғ бўлсак, эртага кўз тегиши мумкин. Шунинг учун беш-ўн танга йиғиб қўйинг. Ҳозир даволаниш ҳам — пул. Кимки бизда тиббиёт хизмати бепул деса, бекорларни айтибди. Энг кўп пул даволанишга кетади. Буни бошидан ўтган билади.

Ж. НОСИРОВ.

ҚИШЛОҚДА ҚИШЛОҚ КУНЛАРИ

Халқ депутатлари ноҳия Кенгаши, ижроия қўмитаси, Ёшлар Иттифоқи ва маданият бўлими ходимлари ташаббуси билан ноҳия хўжаликларида «Қишлоқда қишлоқ кунлари» деб номланган тадбир ўтказилмоқда.

Бу тадбирни ўтказишдан мақсад: қишлоқлар ўртасида ўзаро маданий алоқаларни ривожлантириш; қишлоқ янгиликлари, хайрли ишлари, ташаббуслари, тадбирлари билан ўртоқлашишни йўлга қўйиш, муаммолар ечимини биргаликда излаш, илғор тажрибаларни ўрганиш ҳамда қишлоқлардаги миллий анъаналарни, урф-одатларни кенг тарғиб қилиш. Тадбир ўтказилиши бир неча босқичга бўлинган эди. Биринчи босқич шу йилнинг январь-март ойларида бўлиб ўтган эди. Энди эса ҳал қилувчи иккинчи босқич бошланди.

Бу босқичда «Номданак» — Калинин номли давлат хўжаликлари, «Паркент» — Гулбоғ, Коммуна — Энгельс номли давлат хўжаликлари ўзаро беллашишади.

Ғолибларни қимматбаҳо мукофотлар кутади. Биринчи ўрин учун енгил автомашина, иккинчи ўрин учун рангли телевизор, учинчи ўрин учун эса қимматбаҳо гилам берилади. Яна шуниси диққатга сазовор-ки, ҳар бир хўжалик беллашувларда ўзлари тайёрлаган миллий таомлар, турли хил буюмлар савдо ярмаркасини ҳам ташкил этишлари лозим.

●

МАКТАБ КЎРИК ТАНЛОВЛАРИ

ПАРКЕНТ. Халқимиз тарихидаги янги давр мустақиллик эндигина тетапоя қилиб илк одимларини ташламоқда. Мустақил жумҳуриятимиз жаҳон ҳамжамиятидаги ўз қонуний ўрнига эга бўлиши ва тараққиётнинг энг юксак чўққиларига чиқиши учун ҳали жуда кўп ишлар қилиниши лозим. Тараққиётга элтувчи йўлни халқимиз ҳақли равишда маърифатда кўрмоқда. Бунинг учун маърифатга топинмоқ, унга бўлган муносабатни ҳам яхшилаш кераклиги бугун ҳаммага аён. Оз бўлсада қилинаётган ишлар кишини қувонтиради.

Яқинда Паркентда «Ўқитувчи—91» кўрик-конкурси бўлиб ўтди. Мақсад: ёшларни маърифат сарчашмаси томон етаклаши лозим бўлган ўқитувчилар малакасини синовдан ўтказиш, улар обрўсини тиклаш. Кўрикда 28 нафар ўқитувчи қатнашди. Беруний номли 15-ўрта мактаб ўқитувчиси М. Мусаева конкурс ғолиби деб топилиб, вилоят кўрик-конкурсида қатнашиш имконини берувчи йўлланмани қўлга киритди.

Т. ДЎСМАТОВ,
Паркент ноҳияси.

●

Бу сафарги «1991 йил мактаби» («Ҳунар-техника билим юрти») жумҳурият танловида Ўзбекистонда, жумладан Тошкент вилоятидаги билим даргоҳлари ҳам фаоллик кўрсатдилар. Мазкур йил унвонига сазовор бўлган педагогика жамоаларида ўқувчиларга таълим ва тарбия бериш борасида ҳар томонлама юқори кўрсаткичларга эришилмоқда.

Бундай илғор жамоалардан бири Чирчиқ шаҳридаги 2-ўрта мактаб саналади. Калинин ноҳиясидаги 8-мактабда ҳам йил давомида талайгина ютуқлар қўлга киритилди.

Бу ҳар икки билим даргоҳи йил унвони билан тақдирланиб, улар иш тажрибалари жойларда оммалаштириладиган бўлди.

С. ОДИЛОВА.

Ёзувчининг сирли олами

РУҲЛАР БИЛАН СЎЗЛАШИБ

ХАЛҚ орасида у қайси мазҳабга, қайси динга, қайси миллатга мансуб бўлмасин, ўзининг ақл-идроки, зукколиги, топқирлиги, одамохунлиги, воқеа-ҳодисаларни аввалдан англаган ва ҳаёт ҳодисаларини олдиндан идрок эта оладиган кишилар ҳосиятли одам дейилади. Бундай кишилар инсонлар тақдирини онгли башорат қилиб, воқеа-ҳодисаларни олдиндан идрок этади ва айта билади. Улар ҳатто руҳлар билан ҳам мулоқотга кириша олади, дуо орқали ёмғир ёғдириб, кучли бўронлар ҳосил қилувчи, нигоҳи билан инсонни ҳалок этувчигина эмас, балки машина, радио ёхуд магнитафонни ишламай, яроқсиз ҳолга тушиб қолишига сабаб кишилар ҳам бўлиб, улар ҳақида ўйлаб воқеий ҳикоя, афсона, ривоятлар юради. Мана шулардан айримларига эътибор беринг. Машҳур халқ бахшиси Нурдир Раҳимов Деҳқонобод қишлоқларидан бирида соз чалиб, достон куйлаётганда, даврадаги «кўзи» борлардан бири санъаткорнинг дўмбирасини мақтайди. Зум ўтмасдан овози ниҳоятда жарангли чиқадиган дўмбира бахши қўлидан отилиб кетиб, 5—6 метр нарига тушди ва синди. Ҳамма ҳайрон, ахир бир қўлда достонни ушлаб, иккинчи қўлда қўлтиққа қистирган ҳолда чертиб айтаётган соз ҳам шу қадар отилиб кетадими? Бахши эса: «кўзи дўмбирага урди, худога шукур», дедию айтишни бас қилди. Сўнг қайтиб ўша «кўзли» одам бор қишлоқда умуман достон айтмади. Ёхуд Қодир бахшининг мухлиси Ҳасан бобо деган дўмбиракаш уста Туркманистондаги тўйда магнитафонга бахшининг айтишини ёзарди. Айни вақтда яна ўндан ортиқ мухлислар бахши куйлаётган достонни ёзишди. Бахши дам олаётганда эса улар ўзлари қандай ёзиб олганини текширишди. Бахши овози энг яхши, аниқ ва жарангли тарзда Ҳасан бобо магнитафонига битилган эди. Шунда даврадагилардан бири «Ўзи қари, магнитафони кичик ва кўримсиз бўлса ҳам шуниси зўр экан-да»,— деди. Шу сўздан сўнг магнитафон умуман ёзмади. Ҳатто унинг қисмлари янгитдан алмаштириб чиқилганда ҳам созланмади.

Демак, ҳаётда, табиатда салбий ва ижобий кучлар бор, улар гоҳ ошкора, гоҳ кўринмаган ҳолда яшаб, турли кароматлар кўрсатиб яшайдики, биз ёруғ оламнинг ушбу сири-синоатидан доимо хабардор бўлавермаймиз. Айни чоғда шундай кишилар ҳам борки, улар руҳлар оламига кира олади ва аждодларнинг руҳлари билан мулоқотда бўлади. Бундай кишилар руҳий олам билан мустаҳкам боғланадилар, шу орқали чексиз коинотдаги сирларни билиб оладилар, ёндош дунёларга ўтиш, узоқ келажакни башорат қилишдек ноёб қобилиятга эга бўлишган. Ва бу ҳақда ҳозир жуда кўп гапирилмоқда. Худди шундай кароматли кишилардан бири замондошимиз Евгений бободир. Евгений жуда ёшлик чоғидан руҳий майдонга эга бўлди, яъни руҳий ва ўзга олам мавжудотлари билан мулоқотга киришди. Айниқса, унинг Туркистонда валий, аллома Аҳмад Яссавийнинг муқаддас руҳи билан мулоқотга киришиш шарафига муяссар бўлиши ёндош оламлар ҳақида билими ва руҳлар олами билан мунтазам алоқаси асос бўлди. Кейинчалик Коинотнинг юлдузлар дунёсига кириши ва Помирда Коинот Олий Руҳининг катта тармоғи билан улана олиши, ўзга олам вакили билан учрашуви алоҳида аҳамият касб этади. 1990 йил 12 июнь куни Коинот Олий Руҳи фатво бериб, одамзотнинг учинчи минг йилликдаги ҳаёти ва тафаккурида улкан бурилиш ясади. Евгенийнинг буюк Амир Темурнинг табаррук руҳи билан мулоқотга киришиши ҳам ижодида бурилиш ясади, дейиш мумкин.

Шундай қилиб ёшликдан Евгенийнинг руҳлар оламига кириши ва кишилар руҳи билан мулоқотга киришуви унга кўп имкониятлар яратиб берди. Мен ва жумҳуриятимизда кўпчилик Евгений Березиковни анча мулат раҳбарлик лавозимида ишлаган, иши бароридан келаверган инсон сифатида биламиз. Аммо шунча ташвишли юмушлар билан «Қизил Бухоро» («Қора карвон», «Сўнгги амир»), «Чўчиманг, каптарлар», «Заргар қутиси», «Ўзбекистон афсоналари ва сирлари» каби китобларни ёза олгани, айниқса уларда халқимизнинг ўтмиш тарихини билишини намойиш этгани бизни ҳайратда қолдирди. Ёзувчи бўлиб танилган Евгений Березиковнинг яна бир истеъдоди — мусаввирлигининг яшиндай чақнаб кўриниши, ранг тасвирдаги ўзига хос жозиба, тематик янгилик ҳаммани лол қолдирди. Зеро, унинг қаламида ўзини намоён этган суратлар чексиз коинот билан алоқадорлиги ўз-ўзидан сезилиб туради. Шу ўринда Олий Руҳ билан учрашган ва ундан Чернобиль атом энергия станциясида юз берган фожиадан ярим йил бурун у мазкур даҳшатли воқеадан хабардор бўлганини ҳамда бу ҳақда «Қурбонлик оловини элтувчилар» суратини чизганини ёхуд 1987 йил мамлакатимизнинг яқин истиқболи тўғрисидаги «Юлдуз учди» расмини таъкидлаш кифоядир.

Е. Березиков Олий Руҳ билан учрашувини фақат ранг тасвирида акс эттириб қолмади, балки публицистик мақолаларда ҳам ифодалади. Шу ўринда «Одамзод учинчи минг йилликда» номли мақоласи «Сирли олам» ойномасида чоп этилиб, ўқувчилар катта қизиқиш ва ихлос билан қарши олганини эслаш ўринлидир. Адибнинг бу каби чиқишларини кўплаб келтириш мумкин. Айни чоғда унинг башоратлари тўғри эканлигини биргина Шўро Иттифоқининг тузилиши ўзгариб кетади, деб 1989 йил айтган башоратидан ҳам кўриб турибмиз.

«Ёш ленинчи» рўзномасининг «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» илмий экспедициясида Яккабоғ ноҳиясидаги Тошқўрғон қишлоғида қизиқ бир воқеа рўй берди. Экспедиция аъзолари Темур ғорига бориш учун сафарга отланишди. Улуғ Жаҳонгир ғорига ўнг томондан борилар эди. Аммо қишлоқдан чиқар эканмиз оёғим нуқул сўлга тортар, у ёқда нималар бордек эди. Кўнглим ҳам негадир безовта эди. Экспедиция аъзоларига фикримни айтгач, улар рози бўлишмади, қаёққа деб чиққан бўлсак, шу томон юрайлик. Сиз айтган тарафни қайтишда кўрамиз, дейишди. Ноилож, кўнглинг гапи кўп дейдилар. Улуғ бобомиз номи билан аталган ғор томон йўл олдик. У ердаги фақат экспедиция аъзоларигина гувоҳ бўлган беқиёс азобу уқубатлар, аммо кўрган ажойиботларни (бу ҳақда кейинроқ муфассал тўхталамиз) дилга, қоғозга муҳрлаб қайтар эканман, Тошқўрғонга келгач учинчи бир сўлга юргим келаверди. Ҳамроҳларим берган ваъдаларига кўра бу сафар талабимга йўқ дейишмади.

Эртасига бизга ёрдам учун ажратилган ГАЗ-53 машинасида мен истаган томон йўл олдик. Айни дамда режамизда шу тарафдаги Турсунхон эшон бобо номли авлиёни зиёрат қилиш ҳам бор эди. Бир ёғи тоғ, бир ёғи ҳайқириб оқаётган сув ёқалаб кетган дара орасидаги дарахтзорлардан ҳолироқ тоғ ён бағридаги бир ғайритабиий ўтовни кўриб қолдим. Кўпни кўрган йўлбошчимиз — ҳайдовчидан нега кимсасиз бир жилғадаги майдонликда биргина ўтов турганини сўрадим:

— Бу ерда Иван деган бир одам улуғ бобомиз Темур ҳақида китоб ёзмоқда, — деди.

Мен унинг сўзидан лол қолдим. «Нега Иван, бизнинг биронта ўзбек адиби эмас, Темур ҳақида китоб ёзмоқчи бўлиб бу ерларда саргардон юрибди? Ёхуд биронта салқинпарвар қардош адиблар маҳаллий халқни алдаб, Темур баҳонасида шу ерларда ҳордиқ чиқараётганмикан?» Жавобсиз ва ниҳоясиз саволлар мени ўтовга бошлади.

Ўтов томон юрар эканмиз уч томони сеҳрли баландликлар билан ўралган тоғ, ўртада ҳайқириб оқаётган Қизилсув дарёси (зеро, Қашқадарё Қизилсув ва Оқсув дарёсининг қўшилишидан ҳосил бўлганини ва ном олганини ёдда тутайлик). Шундоққина дарё ёнидаги бир туп тол тагидаги ўтов олдида стол қўйиб, не кўз билан кўрайки, соқоллари ўсган, оқ яктак-чолворда бир чол ёзув билан банд эди. Яқинроқ бориб қарасам, Евгений Березиков! То қаршисига боргунча пайқамади, чунки берилиб ишларди. Салом бердим. У мени кўриб аввал тушимми бу ёхуд яна руҳларни кўраяпманми, деб ҳайрон қолди. Танигандан сўнг эса ёш болалардек суюниб кетди.

— Малик ака, сизми?— дея қучоқ очиб кўриша кетди.

— Эҳ, сизни қарангу, ҳаммани ҳайратга солган мулла Иван бобо сиз экансиз-да, — деб кулдим.

— Ҳа, мен, — Евгений бобо ҳам кулди, баъзилар ҳатто номимни ҳам билишмайди. Аммо бу эл одамгарчиликни, диёнатни, меҳр-оқибатни унутмайди. Зеро, Жаҳонгир Темур авлодлари-да! Дарвоқе, шу ерда жаҳонгир бобомиз Темур ҳақида роман-хроника ёзяпман. «Ижодхона» сифатида айни шу жойни танлашим тасодифий эмас. Бу ер сирли-сеҳрли бўлиб, руҳлар билан бемалол мулоқотга киришиш мумкин. Сизлар ҳам экспедицияда Амир Темур йўли бўйлаб бораётганингизни биламиз.

— Айнан шу ерни танлаганингиз сабаби Амир Темур юрган йўлларда юриб, унинг элдошлари билан суҳбатлашиб, дилини билиб, урф-одатларини ўрганиб асар ёзишми ёхуд бошқа мақсад ва ниятларингиз ҳам борми? — дедим яна уни суҳбатга тортиб.

— Тўғри англадингиз, — деб давом этди адиб, — мана шу ерлар улуғ Амирнинг асосий маконларидан бўлган. Буюк армия ва буюк давлат тузиш ғояси шу ерларда туғилган. Жаҳонгир бобомиз шу сой, шу булоқлардан сув ичиб, шу дарёлардан кечиб, шу элнинг келажаги учун курашган. Қалъаи Шерон ва Ҳўкиз бурунда йигитларни машқ қилдириб, шерларга айлантириб, босқинчиларга қарши жангга тайёрлаган. Мен бу ерни танлашим боиси яна шундаки, Темур қадамжоларидан шу ерларда бир пайтлар отдан йиқилиб, ҳушсиз ётиб, улуғ соҳибқирон руҳи билан учрашганман. Гарчи бу жойлардаги айиқлар ва бўрилар ҳам мени чўчита олмади. Куни-кеча уч бўри тунда келди-ю, машъала ёруғида ишлашимни жимгина кузатиб кетди. Кеча эса она-бола айиқ ташриф қилди. Хуллас, ажойиботлар кўп. Темур бобо ҳақида ҳам рус, инглиз, француз ва бошқа халқлар тилларида кўплаб китоблар ёзилгану, афсус...

— Сергей Бородин ҳам бир пайтлар «Самарқанд осмонида юлдузлар» романини ёзганди, улуғларни қоралаб, қора рангни саралаб, — дейман хаёл суриб... Афсус унутилди.

— Ҳамманинг ўз дунёқараши бор, — деди адиб ва мусаввир гапимни бўлиб, — шу жумладан Бородиннинг ҳам. Мен эса улар билан кўп ҳисоблашмайман. Ҳозир соҳибқирон ҳақида роман-хроника ёзяпман. Икки жилдлик бўлса керак. Амир Темур ҳақида яна кўп ва хўб китоблар ёзиш керак. Зўрларни, улуғларни халқ билади ва асрлар оша дил қатида олиб қолади. Афсус Амир Темур ҳақида Ғарбда ўйлаб китоблар бор, биздачи? Фақат қопқора бўёқдаги сифатлашлар. Шу хатоларни тузатиш ва у ҳақда ҳақиқатни, адолатни ёзиш керак. Ҳали бу йўлда кўплаб уринишлар бўлади. Аммо ким қанча ёзмасин, бўш асарлар қолиб кетади-ю, келажак авлодга бадиий юксак, тарихий ҳақиқатни реал ёритганлари етади.

— Шундай экан, сиз бўш жаҳонгир ҳақида эл назарига тушадиган асар ёзишга қизиқиш етадими?

— Ҳа, десам мақтанишга йўймангу, лекин ишончим бор. Чунки Амир Темур ҳазратларининг руҳи билан бир неча бор учрашиб, фотиҳа олдим, — деди Евгений Березиков.

Соҳибқирон ҳақидаги барча китобларни ўқиб чиқдим. Унинг ҳаётини ўргандим. У босиб ўтган йўлларни имкон қадар босиб ўтдим, сув ичган булоқларидан ташналигимни қондирдим, ҳатто соя-салқинлари жойларида бўлиб, узоқ кейлларга бордим, зиёфатда бўлган жойларида тунадим... Асосийси эса руҳи билан учрашиб, нима қилиш ҳақида йўлланма олдим, фикрини ўргандим. Шундан буён руҳ билан учрашган бу жойда макон тутиб, ойига 200 саҳифа ёзяпман. Ҳозир қаттиқ ишлаяпману, афсус, умримнинг катта бир қисмини беҳуда ўтказган эканман.

— Шаҳарда, ақалли Дўрмондек яшашга қулайроқ жойда ёзсангиз бўлмайдими бундай қийналиб юргунча?

— Мен юқорида бу ерда ишлаш сабабларини айтдим. Айни вақтда шундай шодманки, қишлоқ аҳли емоқ-ичмоқдану, соғлигим ва кайфиятимдан хабарлашиб турибди. Мен эса уларнинг тўю маъракаларида ҳамнафасман. Раҳмат уларга. Чунки уларда меҳр-оқибат, одамгарчилик бор.

— Руҳлар деяпсиз, Евгений оға, — нима дейишимни билмай қолдим,— шуни аниқроқ айтолмайсизми?

— Руҳлар бор! — деди Березиков, — шунинг учун ҳам руҳлар билан суҳбатга киришиб юраман. Бу ерда нима борлигига эътибор беринг: мен, осмон, ер ва руҳ бор, бошқа ҳеч нарса йўқ. «Руҳлар уйинига ташриф» деган китоб ёзиб, «Сирли олам» ойномасига топширдим. Бир ўқинг, кейин саволингизга ўрин қолмайди.

Мен Евгений Березиковнинг бу ерда мен, ер ва руҳлар бор деган сўзларини ўйлаб, ўтовни кузатаман. Ичкарида Амир Темур, Алишер Навоий, Бобур суратлари, Березиков чизган коинот, ўзга оламлар, руҳлар ҳақида сирли расмлар. Тол тагида тунги ишлашга мўлжалланган шамлар. Адиб эса ердан қувват олиб, осмондаги руҳлар билан боғланиб ижод қилмоқда...

Малик МУРОДОВ,
филология фанлари доктори, профессор.

● *Кутубхоначилар ҳақида ҳикоялар*

БОЛАЛАР ЗИЁКОРИ

Норбуви ўрта мактабда жуда яхши ўқиди. Ўзидаги қобилият ҳамда тиришқоқлик туфайли фанларни ўзлаштиришда бошқалардан ажралиб турарди. Айниқса, бадиий асарларни жон-дили билан мутолаа қилар, сўнгра воқеалар тафсилотини тенгқурларига, ота-онасига эринмай сўзлаб берарди. Ота-онаси у мактабни тамомлаб, бирон бир олий билимгоҳга кириб ўқийди, деб ўйлашар эди. Норбуви кутубхоначилик касбига меҳр қўйгани, ҳаётини китобларсиз тасаввур этолмаслигини айтганида улар сира ажабланишмади. 7-синфни тамомлаган қизига отаси, эртага маданий оқартув техникумига бирга бориб, ҳужжатларингни топшириб келамиз, деди. Бу гапни эшитган Норбуви суюнганидан туни билан мижжа қоқмай, тонг отишини пойлаганини ҳали-ҳали ёдидан чиқармайди.

1960 йил техникумни тамомлаб, Қибрай ноҳиясининг «Правда» жамоа хўжалиги кутубхонасига ишга кирди. 1977 йилдан бошлаб эса район марказида жойлашган болалар кутубхонасида ишлай бошлади. Меҳнат фаолияти давомида Тошкент Маданият билимгоҳининг кутубхоначилик куллиётини сиртдан тамомлади.

Мана, 30 йилдирки, унинг ҳаёти китоблар билан чамбарчас боғлиқ. Кутубхонада 20 мингга яқин китоблар бор. 2450 нафар ўқувчи эса Норбуви опанинг фарзандларига айланиб кетишган. Дарвоқе, Норбуви опанинг 4 нафар фарзанди бор. Ҳаммаси ўқимишли. Келини ҳам ўзи сингари кутубхоначилик касбини танлаган. Қизи Нодира эса худди шу касбни эгаллаш мақсадида билимгоҳда таҳсил кўряпти.

Кутубхоначи болаларни жуда севади. Уларнинг ҳар бирига ёшига, ақл-заковатига яраша китоб танлашда ҳамиша кўмак бериб келади. Ўқувчилар билан қизиқарли тадбирлар ўтказишни ҳам йўлга қўйган. Яқинда улар вилоят ҳосил байрамига бағишланган тантанада ўзлари ёд олган шеърлар, ўрганган қўшиқларини ижро этишди.

— Кутубхонамизга асосан Қибрайдаги 1- ва 2-мактаб ўқувчилари аъзо бўлишган,— дейди кутубхона мудири Гулнора Мустафоева.— Бу ерга келиш учун машиналар қатнайдиган катта йўлни кесиб ўтишлари керак. Юқори синф ўқувчилари бемалол келиб-кетишади. Бошланғич синф ўқувчилари учун керакли китобларни эса Норбуви опа ўзлари олиб бориб берадилар.

Норбуви опа район маданият уйининг торгина ва қишда умуман иситилмайдиган хонасига жойлашган болалар кутубхонасини ўзининг иккинчи уйи ҳисоблайди. Ундан совуқда қийналиб ўтирмай, бошқа биронта кутубхонага ўтиб ишласангиз бўлмайдими, деб сўраганимда: умримнинг ярмидан кўпи шу ерда ўтди. Болаларнинг ҳар бири мен учун азиз. Китобхонларимизнинг кўпчилиги ҳозир катта-катта идоралар, корхона, ташкилотларда ишлашади. Уларнинг бу қадар билимдон, ҳунар эгаси бўлиб етишишларида эса менинг ҳам оз бўлсада ҳиссам борлигидан севинаман, деб жавоб бердилар.

Кутубхонанинг нима учун иситилмаслигини билиш мақсадида район маданият бўлими мудири Ашурали Қурбоновга мурожаат этдим. У киши бу масала яқин кунларда ҳал қилинишини таъкидладилар. Умид қиламизки, бу иш албатта амалга ошади.

Чеҳрасидан нур ёғилиб турган, хушфеъл, хушмуомала Норбуви Камолиддинова болалар билимининг мустаҳкам бўлиши, улардаги дунёқараш, ҳаётга бўлган тушунчасининг ўсишида муносиб улуш қўшиб келаётган зиёкордир. Турли асарларни тарғиб қилиш эса у кишига олам-олам завқ бағишлайди.

Р. УСМОНОВА.

МАХСУС КУРС

Жумҳуриятимиз олий ўқув юртларида ўзбек тили ва адабиёти курсини ўқитишга бўлган эътиборни янада кучайтириш тадбирлари кўрилмоқда. Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги масаланинг муҳимлигини инобатга олиб, ўзбек тили ва адабиёти бўйича алоҳида курс ташкил этишни лозим деб топди.

Вазирлик буйруғига биноан мазкур махсус курс 1991—1992 ўқув йилининг иккинчи ярмидан жорий қилинади. Бу эса олий ўқув юртларида ушбу фандан талабаларга атрофлича билим ва малака бериш имконини туғдиради.

Айни бир вақтда келгуси йилнинг биринчи сентябридан бошлаб вазирликка қарашли олий ва ўрта махсус таълим ўқув юртларида ўзбек тили ва адабиётини ўқитиш учун 70 соатлик вақт ажратилади.

А. АЛИЕВ.

МУҲАРРИРИЯТГА ХАТ

АРЗИМИЗНИ ТИНГЛАНГ-ДА, АХИР!

Бу йилги обуна мавсуми қандай кечганлиги, рўзномаларда эълон қилинган мақолалар, мактублар орқали муштарийларга яхши маълум.

Эркин сўз қуроли бўлган матбуот ҳам бозор иктисодининг шафқатсиз қонунларига бўйсундирилиб, «бозорга солинганидан» хабардорсиз. Рўзнома нархининг ошганлиги кўпгина кишиларнинг, айниқса, оддий меҳнаткашларнинг «чўнтаги»га оғирлик қилди. Натижада кўпгина муштарийлар севимли нашрларининг бир қанчасига обуна бўлолмадилар. Фақат шугина бўлганда майли эди. Қимматга бўлса-да, рўзномамизга обуна бўлиб, янаги йили уни олиб ў[illegible]ламизми, деб ҳавотирланаётганлар ҳам анчагина. Чунки алоқа хизмати аксари жойларда кўнгилдагидек ишламайди. Бунинг эса бир қанча сабаблари бор.

Биз одатда бутун айбни почтальонга ағдаришга ўрганиб қолганмиз. «Ишлашни хоҳламайди», «рўзномаларнинг икки-уч кунлигини йиғиб бир ташлаб кетади», «ҳаммасини ишдан ҳайдаш керак» деб кўп нолиймизу, уларга ҳам осон эмаслигини унутиб қўямиз.

Оққўрғон ноҳиясидаги Собир Раҳимов номли жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи 10 минг аҳолига хизмат кўрсатадиган Сусам алоқа тармоғида жами тўрт киши хизмат қилади. Мингдан ортиқ хонадонга кундалик нашрларни, хат ва хабарларни етказиш, нафақаларни тарқатиш шу тўрт ходим зиммасида. Улардан иш талаб қилинади-ю, меҳнат ва яшаш шароитлари билан ҳеч ким қизиқмайди. Улар ҳам тирик жон. Бола-чақаси бор. Қиш кирди, кўмири йўқдир, уйи таъмирга муҳтождир, деб ўйлайдиган марднинг ўзи йўқ. Ҳар бир хўжалик ўз ходимининг ғамини ўзи ейди. Ноҳия алоқа тармоғидаги масъул шахслар эса негадир сусамлик алоқачиларга «ўгай» кўз билан қарашади.

— Бўлмаса бир неча марта ёрдам сўраб уларга мурожаат қилдик,— дейди алоқа бўлими ходими А. Партиев,— фойдаси бўлмади. Ваъдани беришга беришаяпти-ю, ҳеч нарса ўзгармаяпти, ҳамон «эски тос, эски ҳаммом».

Алоқа бўлимига бириктирилган қишлоқлар тарқоқ жойлашган. Алоқачилар транспорт воситалари билан таъминланмаганлиги сабабли кундалик нашрларнинг икки-уч сонини йиғиб бир марта олиб боришга мажбур бўлишмоқда.

— Алоқачилар турли хил имтиёзлардан фойдаланармиш, қиш кунлари махсус кийим-бош ва энг муҳими транспорт воситаси билан таъминланармиш, деб эшитганмиз, холос,— дейди куюниб алоқа бўлимининг яна бир ходими М. Мадиёров.

Бу гапларга ноҳия алоқа тармоғи бошлиғи З. Қосимов ҳамда вилоят алоқа тармоғидаги мутасадди раҳбарлар нима дейишаркин?

А. МАҲКАМОВ.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

НАТО СЕМИНАРИ ВИЛЬНЮСДА ОЧИЛДИ

● ЛИТВА пойтахти — Вильнюсда НАТОнинг «Халқаро хавфсизлик ва Болтиқбўйи давлатлари» деган мавзудаги семинари иш бошлади. Бундай тадбир Шарқий Оврупода биринчи марта ўтказилмоқда. НАТОнинг мазкур семинарида НАТОга ҳақиқий аъзо бўлган мамлакатлар юқори мартабали ҳарбий бошлиқлари билан биргаликда Болтиқбўйи мамлакатлари, Украина, Беларусь, Россия ҳамда бошқа жумҳуриятлар, шунингдек, собиқ Болтиқбўйи ҳарбий округи Бош штаби, Литвада жойлашган бошқа ҳарбий қисмларнинг вакиллари кузатувчилар сифатида иштирок этмоқдалар.

СОВЕТ ҚУРОЛЛАРИНИ ЕТКАЗИБ БЕРИШ ТЎХТАТИЛДИ

● КОБУЛДАГИ ҳукумат ҳамда дипломатик маҳкамалар манбаларидан олинган хабарларга қараганда Совет Иттифоқи ҳаво йўли орқали Афғонистонга қурол-яроғлар етказиб беришни тўхтатди. Маълум бўлишича, ўтган якшанба куни Кобул аэродромига қурол-аслаҳалар туширадиган баҳайбат «ИЛ-76» тайёраларидан биронтаси ҳам қўнмади. Афғонистонга қурол-яроғлар етказиб беришга аслида янги йил 1 январидан бошлаб охирги нуқта қўйилиши лозим эди. Шунга қарамай, совет томони СССР—АҚШ шартномасида белгиланган муддатдан анча аввал бу ишни охирига етказди. Бироқ, Афғонистоннинг ҳозирги ҳукумати ҳам, унга қарши турган оппозиция ҳам ўзларида қурол-яроғ етарли эканлигини, кам деганда яна икки йил давомида ҳарбий ҳаракатлар олиб боришларига имкониятлари борлигини таъкидламоқдалар.

ҚИЗИЛ ДЕНГИЗДАГИ ФОЖИА

● ЎТГАН якшанба куни Мисрдан олинган машъум хабарлар бутун дунёни ларзага келтирди. Қизил денгиздан ҳожиларни олиб ўтаётган «Салом экспресс» кемаси ҳалокатга учради. Мазкур кема Саудия Арабистонининг Жидда ва Мисрнинг Суэц шаҳарлари ўртасида сузар эди. Маълум бўлишича, кема ёмон об-ҳаво туфайли ўз йўналишидан 15 километр масофага адашиб кетиб, сув остидаги қояларга урилди. Мисрда чиқадиган «Ал-аҳром» рўзномасининг ёзишича, кема устида 624 нафар киши бўлган. Улардан 184 нафари ғарқ бўлди.

Бу ҳалокат тўғрисидаги хабарни биз тунда олдик,— деди Миср Бош-вазири Атаф Сидқий,— дарҳол ҳалокат рўй берган жойга қутқарувчиларни юбориш тадбирларини кўрдик. Бироқ, қаттиқ бўрон ва катта тўлқинлар ишларимизнинг самарали бўлишига йўл қўймади.

ТАЪҚИБ ОЛИБ ТАШЛАНДИ

● ЭЛЛИК йил давомида бутун жаҳонда машҳур бўлган Рихард Вагнер асарлари Исроилдаги бирон-бир маданий муассасада ижро этилмади. Бунга ўз вақтида Гитлер бу немис композиторининг асарларини ғоят севганлиги сабаб бўлди. Эндиликда оқилона мушоҳада ғалаба қилди чоғи, Р. Вагнер асарлари атрофидаги барча тўсиқлар олиб ташланди. Шу хусусга бағишланган ўзига хос сайловда Исроил филармония оркестрининг 39 аъзоси Вагнер асарларини ижро этиш кераклиги учун овоз берди. 12 киши қарши чиқди, 9 киши бетараф қолди. Эндиликда Қуддус узра Р. Вагнернинг «Учувчи голландиялик», «Тристан ва Изольда» сингари асарлари янграйди.

ҚИММАТ БЎЛСА ҲАМ ОЛИШМОҚЧИ

● ГЕРМАНИЯНИНГ «Телеком» фирмаси собиқ Германия Демократик Жумҳуриятини Совет Иттифоқи билан боғлаб турган ҳарбий телефон тармоғини 150—200 миллион маркага сотиб олмоқчи. Бу ҳақда хабар берган «Шпигель» ҳафтаномаси бу тадбир Ғарбий Германияда телефон алоқаларини жуда ҳам яхшилаши билан биргаликда Совет жумҳуриятлари билан боғланишни ҳам юқори даражага кўтарган бўлур эди, деб таъкидлайди.

● МУҒУЛИСТОНДА Чингизхон (1155—1227) ҳаёти ва фаолиятига бағишланган «Мангу осмон остида» деб аталган фильмни суратга олиш жараёнлари ниҳоясига етказилмоқда. Фильм режиссёри ҳамда сценарий муаллифи Б. Балжинням машҳур давлат арбоби ва саркарда ролини опера қўшиқчиси А. Ентҳайванга топширган эди. Суратда: А. Ентҳайван Чингизхон қиёфасида.

МОНЦАМЭ—ТАСС сурати.

ЯНГИЛИКЛАР ТЎЛҚИНИДА

● ИРОҚ президенти Саддам Ҳусайн ўзига хос фармойиш берди. Ироқ фуқаролари ҳар йили «Барча жанглар онаси» деган шиор остида футбол учрашуви ўтказиб, Форс кўрфази минтақасидаги урушда ҳалок бўлганлар руҳини хотирлашади. Чунки, Ироқ раҳбари Форс кўрфазида бўлиб ўтган жангларни ўз нуқтаи назаридан ҳамон «муваффақиятли» деб ҳисобламоқда.

● ЯҚИН Шарқда тинчлик ўрнатишга бағишланган конференциянинг Вашингтонда ўтказилаётган ҳозирги босқичида Исроил араблар билан Фаластин делегациясига мухторлик ваколати бериш масаласини муҳокама қилмайди. Ўтган якшанба куни Қоҳирада чиқадиган «Ал-Ахбор» рўзномаси мухбири билан қилган суҳбатида Исроил бош вазири Иҳҳак Шамир юқоридаги гапларни айтди.

● АЛБАНИЯ президенти Рамиз Олия мамлакат ҳукуматининг янги таркибини маъқуллади. Янги ҳукумат олдига мамлакатда барқарорлик ва тартиб ўрнатиш вазифалари қўйилди.

● ИТАЛИЯДА янги Коммунистик қайта қуриш партияси таъсис этилди. Мазкур партия сафларида 150 минг аъзо бор. Унинг дастурида капитализмга қарши кураш, коммунистик анъаналарни қайта тиклаш сингари шиорлар ўз аксини топди. Янги партия раиси этиб Армандо Коссутта сайланди.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

•ҚАТРАЛАР•

ШИРИН СЎЗ

— АССАЛОМУ алайкум! — Ишга шошилиб кетаётган йигитнинг қўли кўксида, мўйсафидга салом берди. Ота саломга алик оларкан, дил қулфи очилиб, ишдан мамнун уйга дуо қилади: «Отангга раҳмат, худо бахтингни берсин!» Йўл-йўлакай яна қанча салом-алик, яхши тилак, дуолар...

Ота новчароқ бошқа бир ёшга рўпару бўлганда: «Ё тавба»лаб ҳайрон: йигитнинг қўли чўнтагида. Хода ютгандек типпатик ўтиб боради. Бошини баландлаб, нигоҳлари билан олислардаги ниманидир қамраб олмоқчидек келади. Ён — берига қайрилиб қарамайди, гўё бу дунё фақат унинг «ўзиники». Ё тавба, бир оғиз ширин сўзнинг нимаси малол келаркин унга?! Саломингни еб қўйдингми, эй ободсиз, деб олдини тўссинг? Йўқ, бундан нима наф? Унинг кўнглида ва мудроқ қалбини забт этиб сўраб олинган салом самимий қалб саломидек ёқимли бўлармиди?

ПАЛАКЛАР

ҒОВЛАГАН палак қўшнисининг ҳосилдорлик сирини сўраб билмоқчи эди-ю, аммо ғурури йўл бермади. Қараса, бўлмайдиган. Кечроқ бўлса ҳам сўради:

— Ҳой, қўшни, нега сен кетма-кет гуллаб, ҳосил тугаберасан. Мен бўлсам ҳанузгача гуллаб олмадим.

— Менинг ўйим — бегубор, Ёнимдан сув дарё бўлиб оқса ҳам нафсимни тийиб, фақат керагини ичаман. Шу боисдан гуллаб тугабераман. Сен мендан қизғаниб сувни ортиқча ичиб қўйсанг, натижада ғовлаб кетасан. Бахилнинг боғи кўкарганми ҳеч?! — жавоб берди ҳосилли палак.

ЮЗИ ШУВУТ

ЭКИН ариғи — намхуш дари чувалчанг қулупнайни ялаётган шиллиқ қуртдан хафа:

— Ўтоғига қарашганмидинг?

— Йўқ.

— Ёки сувини тарашганмидинг?

— Йўғ-а. Нимайди?

— Унда, бу қилиғинг яхшимас.

— Сен ҳам егин. Лойни ишлаб еб, азоб чеккандан кўра осонмасми тайёргина қулупнай.

Меҳнат қилиб, бемалол ошаш азобмас, роҳат. Сенчи, ишламай қўрқиб-писиб... Азоб эмасми бу?

— Э, роҳатни билмаган, — шиллиқ қурт қулупнай ялашдан бир зум бошини кўтарди: — Ўзинг ея олмайсан-да-а? Еганни кўролмайсан...

Баҳс узоққа чўзилмади. Қулупнай баргларининг шитирлашидан чўчиган шиллиқ қуртнинг юзи шувут: оқ чиғаноғи ичига қилмишидан қора бўлган юзини беркитди. Барибир чиғаноқ зағилаб отилди.

— Тўғрисини айтганимга кўнганингда шу ҳолга тушмасдинг, — деб чувалчанг ҳам олдинга, ҳам ортига юрар, тупроқни ишлар, ийраб-ийраб ризқини оширди...

Ғани АБДУЛЛАЕВ,
боғбон.

Пойтахтимиздаги «Юлдуз» фирмасининг маданият уйи қошида рақс дастаси фаолият кўрсатмоқда.

СУРАТДА: ана шу дастанинг ижодий машғулотида.

Сураткаш Р. АЛЬБЕКОВ.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

«МИНГ БИР ҲАДИС»ДАН

● «Уялмасанг билганингни қил!» — аввалги Пайғамбарлар сўзларидан.

● Мўмин одам қиличи билан ҳам, тили билан ҳам жиҳод[1] қилади.

● Хотин киши қовурғадан яратилган. Агар сен қовурғани тўғрилайман десанг синдирасан, (яхшиси) муроса қилу у билан яша.

● Ночор, қийналган одамга яхшилик қилганни Аллоҳ яхши кўради.

● Аллоҳга имон келтиргандан сўнг амали солиҳ (фойдали, эзгу иш)ларнинг афзали кишилар билан дўстлашишдир.

● Биласизларми, тишлаб олиш нима? Баъзи бировларнинг сўзини орани бузиш ниятида бошқа бировларга бориб чақишдир.

● Аллоҳ таолога бандалар ичида севимлиси оила аъзоларига манфаати кўп тегадиган кишидир.

● Маддоҳлар (кишини юзига мақтовчилар)нинг юзларига тупроқ сочинглар!

● Агар биров сенга жонини ишониб топширса, уни ўлдирма!

● Эй Қудайм, агар амир бўлмасдан, масъул котиб бўлмасдан, фолчи бўлмасдан вафот этсанг, дўзахдан қутиласан.

[1] Жиҳод қилиш—(бу ўринда) ўз ҳақи учун курашиш.

● *Вилоят ички ишлар бошқармасида*

ЖАМОАТЧИЛИКНИ ҲАМКОРЛИККА ЧАҚИРАМИЗ

ҲОЗИРГИ ИҚТИСОДИЙ ҚИЙИН ШАРОИТДА ТИРИКЧИЛИГИМИЗНИ ЯНАДА ОҒИРЛАШТИРАЁТГАН КИМСАЛАРНИНГ НОИНСОФЛИКЛАРИ ХУСУСИДА

Ота-боболаримиз ҳар қандай қийин шароитда ҳам одамийликни унутмаганлар, еб турган луқмаларини бева-бечораларга тутганлар. Минг афсуски, биз аждодларимиз анъаналарини ёддан чиқардик, савоб билан гуноҳнинг фарқига бормай қўйдик. Ўзимизнинг қозонимиз қайнаса бас, бошқалар билан ишимиз йўқ. Куни кеча Ўзбекистон телевидениеси орқали жумҳурият ички ишлар вазирлиги ходимларининг иқтисодий жиноятларга қарши амалга ошираётган тадбирлари тўғрисида махсус кўрсатув намойиш этилди. Қарангки, иқтисодий қийинчиликлардан ўз фойдалари ҳисобига фойдаланаётган ноинсофлар халқимиз дастурхонида анчадан бери кўринмаётган озиқ-овқат маҳсулотларини бошқа жумҳуриятларга хуфиёна олиб кетишаётган экан. Кўрсатувда қатнашаётганлардан бири «ўғил бола» гапни айтди: «Биз бошқа жумҳуриятларга шартнома асосида олди-берди қилишга қарши эмасмиз. Лекин аввал ўз халқимизни тўйдирайлик, унинг шу маҳсулотларга эҳтиёжларини қондирайлик, кейин, майли, ортганини олиб бориб сотинг...».

«Ишбилармон»лик ниқобини кийган устомонлар эса ота-оналар ўғилларини уйлантириш, қизларини узатиш дардида тўрт томонга зир югуриб қидириб юрган мебель жиҳозлари, асл кийимликлар, пойабзаллар ва бошқа камёб нарсаларни сохта ҳужжатлар билан ташқарига ташияптилар. Бошқалар шунча йиллар бери халқимизни талаб—шилгани етмасмиди? Ўзингдан бало чиқса қийин экан...

Одамнинг асл қиёфаси эл бошига иш тушганда билинади. Бир қути сигаретани 5 сўмдан, озиқ-овқат маҳсулотларини фалон нархда пуллаб, беш бармоғини баравар оғзига тиқиб, бойлик орттираётган кимсалар эртага яхши кунлар келиб, маъмурчилик бошланганда эл назаридан қолиб кетишлари турган гап. Халқимиз қўлдан бериш ана шу «еб тўймас», нафси ҳакалак отган кимсаларнинг пайини қирқиш зарурлигини айтарди. Улар вилоят ички ишлар бошқармаси ҳузурида иқтисодий жиноятларга қарши кураш ҳамда моддий бойликларни четга олиб чиқиб кетишни назорат қилувчи давлат инспекцияси тузилганлигини мамнуният билан кутиб олдилар, тезкор гуруҳ ходимлари ишларини қўллаб-қувватламоқдалар.

— Тезкор гуруҳларнинг ходимлари қандай натижаларга эришдилар?

Бу саволимизга вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковниги Бахтиёр Ғуломович Сиддиқов қуйидагича жавоб берди:

— 25 ноябрда бошқарма раҳбарияти қарори билан бошланган бу ҳаракат натижалари самарали бўлмоқда. Дастлабки ўн кун ичида 16 та олибсотарлик, 171 та майда чайқовчилик фактлари фош этилди, очиқ савдодан яшириб қўйилган 2575 сўмлик қишлоқ хўжалик ва саноат маҳсулотлари давлатга қайтарилди. Қоидани бузган, харидорлар ҳақига хиёнат қилган 122 савдо ходими ушланди, 423 нишон текширувдан ўтказилиб, улардан 46,3 минг сўмлик ноёб маҳсулотлар, 1987 қути сигарета тортиб олинди. Сигарета, сақич билан чайқовчилик қилганлардан бу ишга бошқа қўл урмаслик тўғрисида ваъдалар олиниб, уларга тегишли жарималар солинди, қолганлари эса тергов жавоб берадилар.

Биз вилоят ички ишлар бошқармаси ҳузурида ташкил этилган тезкор штаб аъзолари — ташкилий-назорат бўлими катта назоратчиси, милиция майори Леонид Ильич Коголовский, катта назоратчи Владимир Заречнийлар билан ҳам суҳбатлашдик. Улар иқтисодий жиноятларга қарши кураш бўйича амалга оширилган ишлар хусусида сўзлаб бердилар. Масалан, чинозлик 26 ёшлик Мамадали Шукуров Оққўрғонда «Стюардесса» сигаретасининг бир қутисини 5 сўмдан, ангренлик Ольга Радченко «Астра» сигаретасини юқори нархда пуллаётганда қўлга олиндилар. Ольгаси тушмагур сумкаси, кийимлари ичига 100 қути сигарета солиб олган экан. Оққўрғонлик Ўроғул Сафарова милиция ходимлари кўз ўнгида 5 қути «Прима»ни 15 сўмга пуллади, қолган 170 қутисини ўз қўли билан тезкор гуруҳ ходимларига топширишга мажбур бўлди. Оҳангаронлик Қумри Эргашева, З. Тошбоевалар: «Биз кашандаларга «холис» хизмат қилаяпмиз», дейишса ҳам биров ишонмади. Чунки холис хизмат қилган одам ўпкани ишдан чиқарадиган сигаретларни 4—5 сўмдан пулламайди, ўз нархида сотади. Лекин чайқовчилар ўз молларини ўз нархида сотгандан кўра, оёқларини остида эзилиб тапталишни афзал кўришади.

Вилоят ички ишлар бошқармаси иқтисодий жиноятларга қарши кураш бўлими ходими Алишер Холматов қуйидагича ҳикоя қилди:

— Оҳангарон районидаги С. Раҳимов шўро хўжалигида «Г—14—40—ТШ» номерли «Москвич-412» машинаси тўхтатилганда милиционерлар бундай машинага 10 қоп шакар сиғиши мумкинлигига ҳайратланиб биринчи марта гувоҳ бўлдилар. Ҳали қирқ ёшга ҳам кирмаган Анатолий Лихнер савдо дўконларида аллақачон йўқолиб кетган шакарни қаердан олганлигини тергов давомида айтиб берди. Тошкент районидаги нон комбинати нон ёпиш цехида 3 қоп ун 135 сўмдан сотиб юборилган. Тезкор гуруҳ ходимлари бу унлар кимга ва қачон сотилганлигини аниқламоқдалар.

Илгари очиқ савдода турадиган болалар аравачалари, велосипедлар, тўплар худди эртаклардагидек бирдан ғойиб бўлиб қолди. Қарангки, худди ана шундай нарсалар Бўстонлиқдаги 15-дўконнинг хуфиёна жойига яшириб қўйилган экан. Ғалаба районидаги фуқаролардан бири уйидаги 10 тонна емни харидорга 2500 сўмга пуллабди. Бу хабарни эшитган тезкор гуруҳ ходимлари емфурушнинг уйига борганларида яна 1 тонна ем, 280 та шифер ҳам топдилар. Баъзилар бир дона шиферга зор бўлиб юришибди. «Ишбилармон» устамонлар эса нопок кимсалар билан тил бириктириб, ҳамма нарсани каламушдек ўз «ин»ларига ташимоқдалар. Сунъий равишда тақчиллик яратаётган бу нусхаларни халқимиз дуо қилмаса керак.

Бугунги кунда ички ишлар бўлимлари ходимларининг диққат-эътибори иқтисодий жиноятларга қарши курашга қаратилган. Албатта, уларнинг имкониятлари чексиз эмас — халқ ризқини ярмита қилаётганлар билан овора бўлиб, жиноятчиликнинг бошқа турларига қарши курашга вақт тополмаяптилар. Милиция ходимлари маъмурчилик учун курашаётган эканлар, жамоатчилик, меҳнат жамоалари, маҳалла, уй-жой қўмиталари фаоллари уларга мадад бериб туришлари керак. Афсуски, биз жамоатчилик ёрдамини сезмаяпмиз. Ҳолбуки, милиция халққа суянади.

Биз вилоятимиздаги барча жамоатчилик фаоллари, кўнгилли халқ дружиначиларини ҳозирги қийин шароитда ички ишлар бўлимларига мададкор бўлишга чақирамиз.

М. МИРСОВУРОВ,
вилоят ички ишлар бошқармаси матбуот маркази раҳбари.

● *Янги фильм томошаси*

«УРАН САЙЁРАСИНИНГ ЙЎЛДОШИ»

КИНО санъати мухлислари Ҳожи Ахмар номини яхши билишади. У машҳур кинорежиссёр Александр Довженконинг Ўзбекистондаги садоқатли шогирдларидан бири бўлиб, самарали ижод қилиб келмоқда. Айниқса, унинг «Тамарахоним қўшиқлари», «Асрлар анъанаси» каби ҳужжатли ленталари, «Ганг дарёсининг қизи», «Интеграл», «Машаққатли йўл», «Йилнинг тўрт фасли», «Қалдирғочлар баҳорда келади» сингари бадиий фильмлари ўзбек кино санъати тараққиётига муносиб улуш бўлиб қўшилди.

Ҳожи Ахмарнинг навбатдаги иши машҳур фантаст ёзувчи Александр Беляевнинг «Ариэль» қиссасини экранлаштириш бўлди. Бу фильмнинг сценарийсини ўзи ёзиб, режиссёрлигини ҳам унинг ўзи бажарди. Мазкур лента «Ўзбекфильм» киностудияси томонидан Ҳиндистон, Америка, Болтиқбўйи, Ботуми, Сухуми ва Самарқандда суратга олиниб, муаллифнинг ҳисоб-китобига қараганда, унга бошқа фильмларга нисбатан кам маблағ, яъни 550 минг сўм сарфланди. Фильмдаги бош ролни эса режиссёрнинг ўғли — Искандар Ҳожи Ахмар ижро этди.

... Асар қаҳрамони Ариэль илмий тадқиқотчи-олимлар кўмагида ноёб қобилият, яъни қушлардай кўкка парвоз қилишга қодир бўлиб, у тобора куч-қудратга тўлиб боради. Фильмда Дандурат мактабининг шафқатсиз тарбия усули, тарбиячиларнинг бераҳмлиги туфайли болаларнинг секин-аста ўз қиёфаларини йўқотиб, даҳшатли азоб-уқубатларга дучор бўлиши кўрсатилади. Ариэль бу ерда ўзи учун икки йўл, яъни бошқалар қаторида жаллод бўлиш ёки ўлим борлигини чуқур ҳис этади. Натижада у иккинчи йўлни танлайди ва ўзини баландликдан пастга ташлайди. Бахтга қарши у ҳаммани ҳайрон қолдириб, омон қолади. Маълум бўладики, олим-тарбиячилар унга мўъжизавий фазилат бахш этишгану аммо унинг болаликдаги беғубор қалбини ўзгартиролмаган эканлар. Натижада Ариэль ҳар хил кишиларнинг хоҳиш-истагига қараб яшайдиган ўйинчоққа айланади. Оқибатда у черков, реклама, тиббиёт, тижорат... хуллас, ҳамма нарсадан воз кечиб, одамзотдан холи бўлган чакалакзорда яшашни истайди. Бироқ қаерда бўлса ҳам уни тараққиёт таъқиб қилиб боради...

Яқинда Ўзбекистон жумҳурияти «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг маданият уйида мазкур янги рангли бадиий фильмнинг ўзбек тилидаги нусхаси илк бор намойиш қилинди. Томоша олдидан Ҳожи Ахмар ўзининг ижодига мухтасар тўхталиб, фильм қандай яратилганлиги хусусида сўзлаб берди. Ўз навбатида «Ўзбекистон овози» рўзномасининг бош муҳаррири Расул Раҳмонов таниқли режиссёрнинг ўзига хос ижодий йўли ҳақида гапириб, матбуот ходимлари номидан санъаткорни бу янги асари билан қутлади, келгуси ижодида ютуқлар тилади.

Биз ҳам Ҳожи Ахмарни бу янги фильми билан табриклар эканмиз, санъаткор бундан кейин ҳам ғоявий-бадиий жиҳатдан баркамол асарлар яратишига ишонамиз. Ўзининг бутун истеъдоди ва тажрибасини халқимизнинг бой тарихи, миллий қадриятларини тиклашга даъват этувчи, замондошларимизнинг қувонч ва изтироблари ўз ифодасини топган асарларга сарф этиб, томошабинларни мамнун этади деган умиддамиз.

Р. ҒАНИЕВ.

● Суратда: ана шу фильмдан бир кўриниш. Бош ролда — Искандар Ҳожи Ахмар.

● *Дилдаги гаплар*

«МУХБИР БЎЛСАНГ, «УРИБ» ЧИҚ!..»

Мухбирликнинг ҳам гашти бор: ҳамиша одамлар орасида юрасиз, ҳаётнинг паст-баландини кўрасиз. Мен касбим тақозоси билан кўп жойларда бўламан, қулоғимга чалинган гапларни ён дафтаримга ёзиб оламан, кейинчалик уларни вақти келганда бирор мақоламга «едириб» юбораман...

Тунов куни елкамда фотоаппарат Чирчиқ шаҳрига бордим. Ҳаммаёқни айланиб, ёндафтарим ва плёнкаларимни тўлдириб, автобус бекатига келдим, салом бериб, ўзаро суҳбатлашаётган икки отахон ёнига ўтирдим. Отахонлардан бири, водий томондан бўлса керак, суҳбатдошига гап уқтирарди:

— Бизларда ҳар қадамда чойхона, кирсангиз баҳри-дилингиз очилади. Сизларда эса капе (кафе демоқчи) кўп экан. Истаканда чой беришади, ёнбошлаб, ҳузур қилиб, чой ичолмайсиз...

— Э, биродар, бизнинг Чирчиқда ҳамма «европа» бўп кетган, истаканда чой ичмаса кўнгли жойига тушмайди. Бир пайтлар шаҳримиздаги Горький номли боғда каттагина чойхонамиз бор эди. Шаҳарнинг ўша пайтдаги раҳбарларидан бири «Чойхона — маданиятсизлик белгиси», деб буздириб ташлади. Шундан бери столда ўтириб, истаканда чой ичамиз, шапка киямиз...

— Отахон, — дедим суҳбатга қўшилиб, — бозор ичида чойхона бор экан-ку?

— Э, ўғлим, у чойхона эмас, ғалвахона. Унга маст-аластлар кириб олиб, дилингизни хуфтон қилади.

— Ҳали сизлар шунақа жойларни чойхона деб атасаларинг ҳаётдан орқада қолиб кетган экансизлар, — деди водийлик отахон.

— Ўғлим, — деди чирчиқлик отахон, — елкангдаги аппаратингга қараганда мухбирга ўхшайсан-ов... Мухбир бўлсанг, газетга уриб чиқ, шаҳримиз раҳбарлари бизга ҳам чойхона қуриб беришсин, биз ҳам водийликларга ўхшаб сўриларда оёғимизни узатиб, ёстиққа ёнбошлаб чой ичайлик.

Отахон ҳақ гапни айтди. Энди қачонгача истаканда чой ичамиз? Чирчиқ шаҳрида ҳам миллий қадриятларимизни тиклаш пайти келди.

Даврон АҲМАД.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

ЭЪЛОНЛАР, БИЛДИРИШЛАР

ДИҚҚАТ!

АЭРОФЛОТ ЯНГИЛИКЛАРИ!

Жумҳуриятимизнинг чет мамлакатлар билан ишбилармонликка доир дўстона алоқалари жадал суръатлар билан кенгайиб бормоқда.

14 декабрдан бошлаб ТОШКЕНТ-ИСТАНБУЛ-ТОШКЕНТ янги халқаро ҳаво йўли очилди. 3.300 км. лик масофани пўлат қушлар 4,5 соат вақт мобайнида учиб ўтади.

Тошкентдан учиш вақти Москва вақти билан — соат 17.00 да, Истанбулдан орқага эса тайёра соат 23.10 да учади.

Парвозлар ҳафтада бир марта — шанба кунлари бажарилади.

Сайёҳлар, ишбилармон кишилар, бизнесменларни янги йўналишдан фойдаланиб, Туркия пойтахтига саёҳат қилишга чорлаймиз.

Тайёрагоҳнинг халқаро бўлимида бу ҳақда батафсил маълумот олиш мумкин.

ЙЎЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ҳаво йўллари марказий агентлиги «Астровоз» суғурта фирмаси билан ҳамкорликда йўловчиларни парвоз вақти муддатига 5000 сўм ҳажмидаги пулга кўпгилли равишда суғурта қилади.

Баҳоси 5 сўм турадиган суғурта полисининг орқа томонидаги маълумотларда суғуртанинг барча шартлари тўлиқ кўрсатилган. Тайёрагоҳнинг исталган кассасидан суғурта полисини сотиб олишингиз мумкин.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 32-04-69, 32-03-69.

«НИГОҲ» ФИРМАСИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

19 декабрь соат 18.00 да

Рустам Қори ТУРСУНОВ хотирасига бағишланган

ТЕАТРЛАШТИРИЛГАН КОНЦЕРТ

ДАСТУРДА ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист
Маҳмуджон АЗИМОВ

Ленин комсомоли мукофотининг совриндорлари:
Исмоил ҒУЛОМОВ, Муҳриддин ХОЛИҚОВ.

«ҚИЗИҚЧИ-89» кўригининг ғолиби, Ленин комсомоли мукофотининг совриндори
Обиджон АСОМОВ

«ҚИЗИҚЧИ-89» кўригининг совриндори
Ботир МУҲАММАДХЎЖАЕВ

«Камолот-89» кўригининг совриндори
Эркин РАҲМОНОВ.

Музаффар МИРМАҲМУДОВ, Файзулло БОБОЕВ, Ҳабибулло ШАМСИЕВ.

Раққоса — Гулноза МЕЛИЕВА.
Дастурни — Раҳматилла МИРЗАЕВ олиб боради.

Сценарий муаллифи — Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Режиссёр — Фарҳод АҲМЕДОВ.
Чипталар Тошкент давлат цирки кассаларида сотилмоқда.

Маълумотлар учун телефонлар: 44-29-04, 44-35-91.

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 33-АВИАЦИЯ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Совет Армияси сафларидан захирага бўшатилган йигитларни ва ўсмирларни

учиш аппаратларининг йиғувчи чилангарлари, механика-йиғув ишлари чилангари, металлга ишлов берувчи, токарлик мутахассисликлари бўйича ўқитиш учун

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 6 ой. Ўқувчиларга ойига 150 сўмдан стипендия берилади.

Яшаш жойига муҳтож бўлганлар ётоқхона билан таъминланади.

Билим юртини тамомлаганлар Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига йўлланма оладилар. Ўқишни аъло баҳолар билан битирганлар мамлакатимизнинг олий ўқув юртларида таҳсил оладилар.

Машғулотлар гуруҳларнинг тўлишига қараб 1992 йил 1 январдан бошланади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: директор номига ариза, аттестат, паспорт, 6 донадан 3х4 ва 4х5 см.ли сурат.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси, 331-уй (6, 29-трамвайлар; 30, 110, 119, 151, 192-автобусларининг «Билим юрти» бекати).

ТЕЛЕФОН: 96-58-20.

Тошкент ҳақиқати

МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; бўлимлар: шўролар ҳаёти — 325778, 337010; қишлоқ хўжалиги — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749, 337010; ижтимоий масалалар — 325645; маданият — 325767; адабиёт ва санъат; миллий қадриятлар — 325553; ёшлар ҳаёти, ахборот ва спорт — 325556, 339915; хатлар ва оммавий ишлар— 325354, 334048; тижорат бўлими — 325733; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 325354, 334048; эълонлар— 325666.

● Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нашр кўрсаткичи: 6484. Индекс: 64672. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 20.15. 44 минг нусха босилди.